

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs betűsor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitóléte betűsora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 371

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 2a. sz.
TELEFON-SZÁM: 161

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, január 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kezdődik a munka.
- Milyen lesz az aradi villamos?
- A nők is szavazzanak!
- Választójogot kapnak az angol nők.
- Agyonlőtt álhercegnő.
- Pallós bűnlajstroma.
- Haldoklik a legidősebb Habsburg.
- Egy bankigazgató meggazdagodásának titkai.
- A császár és a festő.
- Nincs kamattalab leszállítás.
- Románia — Oroszország érdekkörében.
- A tartalékosok részleges szabadságolása.
- Békekötés.
- Tarkaságok.

A kormány és az általános sztrájk.

Arad, január 22.

A képviselőház nekiindult a választójogi reformhoz vezető utnak. Ma, a szünetet követő első ülésen még nem esett szó róla (legfőleg a románoknak, Pop Cs. István benyújtott javaslata kapcsán, a mely aligha lesz magva a tanácskozásoknak) még a bizottságot se alakították meg, de a most következő képviselőházi ülések alatt végre tárgyalásra kerül a nagy ügy.

Mialatt a Ház ilyen nagy várakozásban áll, az érdeklődés nagyobb része nem azt lesi, a mi a képviselőházban történik és a mi történni fog, hanem a mi azon kívül készül. Az általános sztrájk tervét annyira komolyan készítik elő, hogy most már a kormány is számot vetett azzal. A miniszterelnök a munkapárt tegnap esti értekezletén kijelentette, hogy a kormány teljes erejével és az államhatalom egész súlyával áll ellen a politikai sztrájknak és módot

fog találni arra, hogy az értelmi szerzők (a kik előtt kétségen kívül a szakszervezetek vezetői értendőek) megtorlásban részesüljenek.

Mikor az ember egyfelől a munkások forradalmát hirdető plakátjait, kiáltványait, más felől a miniszterelnöknek kiméletlen büntetést jelző nyilatkozatát olvassa: azok a jegyzékeltások jutnak eszébe, melyeket a konfliktusba keveredett államok szoktak egymással váltani. Mindenik a szélsőséges állásponton van; mindenik hajlandó a maga álláspontját fegyverrel megvédeni; egyik se engedhet egy jótát se ebből az álláspontból. És mégis megeskik, (sajnos, nem mindig), hogy megtalálják a meg egyezés formáját, a mi nem lenne lehetséges, ha egyik, vagy másik fél (vagy mindkettő) a szélsőségből nem engedne. A munkások részéről érthető, hogy ők mindjárt a forradalmat proklamálják; a multban ugyan néhányszor elkoptatták ezt a szót, de ez nem akadályozta annak, hogy megint ne próbáljon hatni vele. Viszont a kormány, a mely a maga javaslatát és helyzetét a sztrájkkal szemben védi, ennek érdekében következetesen cselekszik, ha a legkeményebb öklét mutatja és a sztrájk terrorjával szemben a sztrájkvezetők irgalmatlan megbüntetését helyezi kilátásba. Mégis, az ország békéje és megszámlálhatatlan érdeke szempontjából kívánatos és talán remélhető is, hogy az ellentétek ilyen erős összeütközésre ne kerüljenek.

A harcban a kormány áll a szakszervezetek vezetőivel és akármilyen erővel ütköznek össze, a harc vesztesei és károsultjai nem ők lesznek. Tegyük föl, amit egyelőre kizártnak kell tekintenünk, hogy

az általános sztrájknak sikerülne megbuktatni a kormányt. Kárpótolja-e ez az eredmény a munkások tömegeit azokért az áldozatokért, amit egy, esetleg több napra is kiterjedő sztrájkjal lennének kénytelenek meghozni? És tegyük föl, — amit szintén nem tartunk valószínűnek, — hogy a kormány a sztrájk első napján összefogdosatja és lezaratja a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek vezetőit: ezzel az indulatokat kétségen kívül még jobban fölzaklatja, de használ valamit a gyárosnak, az iparosnak, az egyéb munkaadóknak és másoknak, akiket a munkabeszüntetés közvetve, vagy közvetlenül károsít?

Ép azért, mert a harc a mások bőrére megy, meg kell gondolni az elhatározást a munkásvezetőknek, és a döntés pillanatában elővigyázattal kell cselekedni a kormánynak is. A felelősségre, óvatosságra kétségtlenül kevesebb hajlandóság van a munkásszervezetek vezérkarában. Az ő tisztük az agitáció, és ők akkor érzik magukat hivatásuk csucsán, ha ezzel minél zajosabb, erősebb izgalmakat váltanak ki. De nem lehet előttük se közömbös, hogy egy rosszul sikerült, vagy hamar letört sztrájkkal hosszú időre elcsorbitják, sőt használhatatlanná teszik a munkásmozgalmak leg-erősebb fegyverét. A kormánynak pedig a legnagyobb szenvedelmek között is kerülnie kell, hogy magát is a szenvedelmek által kormányoztassa, és a megtorlásnál, ha még olyan jogos is az, előbbre való a rendcsinálás. A harcban tehát az államhatalom ereje csak addig a mértékig érvényesüljön, amíg az okvetlenül szükséges, amíg azt a veszélyeztetett, oltalomra szorult érdekek és javak megkívánják.

A drága nő.

A mindig szórakozott, szomorkás fiú most valami különös mosollyal nézegette a kopott márványasztalt. A barátja most is sokat fecsegett a főnökről, a könyvelőről és a körülöttük való közönséges dolgokról. De mindezekkel most épen nem törődött a figyelmetlen Tropp Károly. Csak mosolygott. És szokatlan élénkséggel tilt kisá sapadt, gyűrűt arcan. Aztán egyszer csak, mintha már eddig is az ő gondolatai szerint beszélgettek volna, csendesesen megszólalt:

— Holnap meglesz az utolsó ötvenkoronás...
Nagyot nézett a barátja.
— Hát te miről beszélsz?

Tropp Károly vékony ujjával irgatóttan simogatta a homlokát. Közel hajolt a másikhoz. Felcsillanó szemmel, mohón, gyorsan beszélni kezdett:

— Berátom, ez egy furcsa história. Én nem bánom, ha nevelsz is ezen, holnap ugysem vagyok már Pesten. Megyek le a vidékre. Ott van egy nagy város, oda. És tudod miért? Mert csak az utolsó ötvenkoronás hiányzik. Ezt pedig megkapom. Már holnap. Ezzel meglesz az ötszáz korona. Len, ötszáz koronám lesz. Tudod mire kell ez nekem? Egy nőre.

Nagyot lélekzett. Most már piros volt az arca. A homloka is.

— Furcsa, mi? Pedig meglehet érteni. Nézd. Abban a városban van egy nagyon előkelő, gyönyörű asszony. Mit mondjak neked, hogy milyen! Ritka képeken lehet ilyen látni. A magamfajta ember ha ránéz, azt gondolja, talán nincs is férfi, aki ehhez hozzájuthat. Hogy ez az asszony ölelje. Magához szorítsa. Te, én esküszöm neked, éreztem, hogy meg tudnék halni, ha ez az asszony egyszer megcsókolná a halántékomat.

Eltikkadó torokkal, szinte szomjakra figyelt a másik Károly ideges szavaira.

— Nézd. És én megtudtam, hogy ez a pompás asszony meghallgatja az embert. Hogy hozzájuthatok én is. Gondold meg ezt! Csak ennyi kell: egy levél, berne pár udvarias szó, könyörgés... titoktartás... diszkréció... és legalább ötszáz korona. Szépen összehajtva. Egészen friss papír. Elegánsan. Beparfümözve... És akkor jön! Titokban. Egy rövid félóra: ötszáz korona. És ilyen nő.

A másik szólni akart. Károly csak beszélt tovább:

— Szamárság? Vakmerőség? Én nem tudom mi, de én elhatároztam, hogy nekem lesz ötszáz koronám. Gondoltam, tán sikerül, aztán jöjjön akármilyen. De nem mentem. Jól van, gondoltam, spórolni fogok. Otthagytam a várost, feljöttem. Egy félórával ezelőtt. Eleinte csak hetven forintot kaptam. A vidéki se géd nem igen kell. Hanem később felvittem

százra. Borzasztóan spóroltam... Hej, hány-szor gondoltam, oh szamárság, abba hagyom. Csak hogy gondoltam mindjárt, nem, most kell megmutatni, hogy szívós ember vagy. És arra is gondoltam, itt van mi, egy Tropp Károly, egy divatárú segéd, aki egy falusi rőfősnek a fia, öt-száz koronát fog adni egy fél óráért... Életemben egyszer egy drága nővel lesz dolgom! Ezt jól a fejembe vettem. Gondolhatod hiszen egyszer ez anyám könyörgő levelet írt, hogy férjhez adná a testvéremet. Száz korona kellett a hozományához, hogy háromszáz legyen. adjak nekik, kerítsek a föld alól is. Hiab, nem tudtam nekik odaadni! Már ekkor negyszáz koronám volt... Egy fél óra reszketek. És most már csak az utolsó ötven kell! Holnap utazom. Beülök a régi üzletbe ott a sétaterén Károk előleget és megvan az ötszáz korona. Tropp Károly a méltóságos asszonnyal találkára megy!

Mint valami ismeretlen höst, úgy bámulta Károlyt a barátja.

Mindjárt az első nap délelőttjén váratlan meglepetés érte Károlyt a sétateri divatüzletben. Szorongva járt a puld mögött; kérdésködni akart az ő híres szép asszonya felől, de érezte, hogy nincs ereje a nyugodt szavakhoz. És egyszer csak a koró verőfényes aszfaltjáról te ép a boltba a gyönyörű asszony. Egyenesen Károlyhoz megy. Selymet ker. Halomra halmozza eleje a fiú,

Egyébként pedig a legjobb lenne, ha a villámjegy váltások eredménye olyan formula, vagy csöndes megegyezés lenne, amely az általános sztrájk rémét ezekben az igen rossz, igen kínos napokban elkölfoztetné a fejünk felől.

Am, ha az agitátorok nem mérsékelik magukat és mégis elkövetkezik az országra a legnagyobb gazdasági csapás, akkor se okvetlen szükséges azok intézőinek összefogódása, főlőleges a mártirok gyártása. E tekintetben jó recepttel szolgált néhány esztendővel ezelőtt az a vezető politikusunk, aki most a nagy népbarát szerepében kéjeleg, de akit miniszterségének ideje alatt *fekete gróf* néven üldözött a szociáldemokrata párt. Ez a *fekete gróf* — *Andrássy Gyula* — megmutatta: hogyan lehet megfékezni a terroristákat. Emlékeztünk rá — hiszen Aradon is hullámozott miatta a munkásság — hogyan oszlatta föl a szervezeteket, hogyan foglaltatta le a sztrájkalapokat. Enélkül nincsen sztrájk, mert ez is ama háboruk közé tartozik, amelyekhez három kellék szükséges: pénz, pénz és pénz.

A munkapárt köréből. *Budapestről* jelentik: A nemzeti munkapárt ma este fél 8 órakor Ghillány Imre báró elnöklésével rövid értekezletet tartott, amelyen a kormányt Kálmán Gusztáv államtitkár képviselte. Az értekezlet a képviselőház holnapi ülésének napirendjére kitűzött törvényjavaslatokat tárgyalta. Lévy Lajos báró előadása alapján az ipari és kereskedelmi alkalmazottak tüdővész elleni védelmére, továbbá a közművelődési célok támogatására vonatkozó és egyéb apró javaslatokat szavaztak meg vita nélkül. — A munkapárt csütörtökön este fél 8 órakor értekezletet tart.

Szenet vásárol haditengerészetünk. *London, jan. 22.* Tegnap délután Cardiffban igen nagy mennyiségű köszönet vásároltak az osztrák és magyar haditengerészet számára. Összesen tizenkét nagy hajórakomány szenet fognak szállítani.

Cáfolat. *Budapestről* jelentik: A Bud. Tud. Josipovich horvát miniszter lemondására vonatkozólag kijelenti, hogy abból egy szó sem igaz.

akinek ostoba szive szinte a torkáig dobog. Az asszony a legszebb ruhára valót választja ki. Mikor a selyem le van vágva, észrevétlenül odahajlik a fiúhoz Sugva mondja:

— Maga hozza fel. Egy óra múlva.

Fejét kecsesen meghajtja és már megy. Károly fel se pillant a selymek közül, de hirtelen, mintha megátnék, hallja, hogy a szomszéd pultnál beszélgetnek a társai:

— Veszedelmes alak, — mondja az egyik — és micsoda szeme van! Mindjárt észrevette, hogy új ember van az üzletben.

— Azt hitte, — így a másik — hogy ez mindjárt beugrik neki: Jó is volna, egy selyem ruha! Már annak vége.

Nevettek.

Károly borzasztó sejtellemmel nézett rájuk.

— No szaktárs! — mondták most neki — van kedve hozzá? Irassa fel a ruhát a számlájára, önagysága nem lesz hálátlan.

— Egy ruháért? — dadogta Károly. — A méltóságos asszony?

Mindenki kacagott. Mosolygott a kasszas-kisasszony is.

— Ja persze! — vihogták Károly felé egyszerre öten is — Maga még nem tudja! A méltóságos asszony nagyon leszállt. Az ura kirugta. Mint egy szemetet. Mert mindent megtudott. Egy utolsó nő lett.

Nagy Andor.

Kezdődik a munka.

— A képviselőház ülése. —

Tájérazati tudósítás.

Budapest, január 22.

A képviselőház ma rövid félórás ülést tartott, hogy legközelebbi munkaprogramját megállapítsa. A munkapárt tegnapi értekezletének hatása alatt a többségnek szinte valamennyi tagja megjelent az ülésen, ott voltak a kormány tagjai is a beteg *Serényi Béla* gróf és *Teleszky János* pénzügyminiszter kivételével. Székely Ferenc piros bársonyszékét ma már az új igazságügyminiszter, *Balogh Jenő* foglalta el, aki mellett a többség hosszas és meg-megújuló órációt rendezett.

Az ülés megnyitása előtt a munkapárti folyosón sokat beszéltek a párt tegnapi értekezletéről s az ezután rendezett társas lakomáról. Hivatkoztak arra, hogy a választójogi reform dolgában a kilépések után mennyire egységessé lett a párt felfogása. Bizonyították ezt azok a beszédek, melyek az értekezleten és a banketten elhangzottak s amelyek nemcsak hogy nem elégedetlenkedtek a jogkiterjesztés tervezett mértékével, de inkább aggodalmakat hangoztattak a demokratikus szempontok bőkezű érvényesítése miatt. Utaltak arra is, hogy soha a párt értekezletén annyi ember meg nem jelent, mint tegnap: *közel hatszázan gyűltek össze a kültagokkal együtt*, hogy a párt egységét és összetartását dokumentálják.

Az ellenzéki pártok ma sem jelentek meg az ülésen. Tíz órakor a néppárt körhelyiségében értekezletet tartottak s itt *Apponyi Albert* gróf mondott hosszabb beszédet a politikai helyzetről s különösen a választójogi javaslatról. Az ellenzék ma a parlament elé se vonult, hogy a rendőri kordonon át a bejutást megkísérelje.

Az ülés végén *Tisza István* gróf elnök javaslatára több kisebb törvényjavaslatot tűztek ki a holnapi ülés napirendjére. Ezen kívül még egy ülése lesz a Haznak *pénteken*, amikor megválasztják a választójogi javaslat előzetes tárgyalására kiküldendő bizottságot. A kormány javaslatával szemben a nemzeti párt nevében *Pop-Csicsó István* ma indítvány alájában *külön törvényjavaslatot* jegyzett be, ennek megokolására annak idején terminust fognak kitűzni.

Az ellenzék részéről azt hirdették, hogy ma megjelennek a Hazban a munkapártból kilépett képviselők s közülök valaki, valószínűen *Sándor Pál* indítványt fog tenni a választójogi javaslat tárgyalásának elhalasztása iránt. Ez azonban nem történt meg, a disszidensek közül senki sem jelent meg a mai ülésen.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ma délelőtt tizenegy órakor formális ülést tartott, melyen az ellenzéki képviselők közül senki sem jelent meg. A képviselőház bejárait ma is *csendőrség szállotta meg*.

Tisza István gróf elnököt az ülésen, melyen mintegy százötvenen vettek részt. Az elnök bejelentette a Haznak *Várady Zsigmond* képviselő és *Barcsay Domokos* volt képviselő elhunytát; indítványára mind a két elhunytak özvegyéhez részvétlert intez a Haz. Bejelentette ezután az elnök, hogy *Székely Ferenc* lemondott igazságügyminiszteri állásáról és hogy helyette *Balogh Jenő*t nevezte ki a király miniszterré. A munkapárt *percekig tartó tapsal* fogadta ezt a bejelentést.

Jelentette az elnök azt is, hogy *Pop-Csicsó István* a nemzeti párt képviselőjének nevében törvényjavaslatot nyújtott be az általános, egyenlő és titkos választói jogról. A törvényjavaslat megokolását majd annak idején fogják napirendre tűzni.

Elnök indítványozta ezután, hogy a holnapi ülésen az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni védelmére létesítendő intézmények céljaira, közművelődési célok támogatására és a Budapesti Poliklinikai Egyesület által létesítendő kórház céljára engedelmessé nyereménykölcsönről a pénzügyminiszter törvényjavaslatát, az elemi csapások által sújtott tokaji borvidéki

szőlőtulajdonosok segítése tárgyában a pénzügyminiszter törvényjavaslatát, a Béga csatornának a temes-bégavölgyi visszabályozó táraulat ármentesítése érdekében is szükséges rendezéséről szóló 1902. évi XXII t. c. módosítása tárgyában a pénzügyminiszter törvényjavaslatát, a középponti statisztikai hivatal 1913. évi munkatervéről a kereskedelmügyi miniszter jelentését, a vicinális vasutak építéséről szóló törvényjavaslatokat és a mentelmi ügyeket tárgyalja a Ház. Tájékoztatóul elmondotta az elnök még azt is, hogy pénteken is lesz ülés, melyen megválasztják a választójogi bizottság tagjait, azután pedig ismét hosszabb szünet lesz, hogy a bizottságok dolgozhassanak. Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével tizenkét óra előtt ért véget.

Milyen lesz

az aradi villamos?

— A létesítés költségei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 22.

Ma délelőtt tíz órakor megjelentek *Löcs Rezső* gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségében *Sármay Richard* dr. és *Erdélyi Imre*, a Forgalmi Bank igazgatói, hogy a lóvasut megváltására kiküldött albizottsággal tegnap megtartott megbeszélések eredményeit jegyzőkönyvbe foglalják. *Jegessy Karoly* dr. t. b. városi főügyész és *Virág Lajos* főmérnök bevonásával megszerkesztették a jegyzőkönyvet és azt ma is irták. A megállapodás lényeges részeit már ismertettük lapunk mai számában, itt említjük meg, hogy *megegyezés történt* arra nézve is, hogy a város akkor köteles a megváltási műveletet végrehajtani, ha a belügyminiszter úgy a megváltást, mint a villamos vasut létesítését, valamint az ehhez szükséges költsön felvételét kimondó közgyűlési határozatot jóváhagyja.

Megirtuk azt is, hogy *Löcs Rezső* tanácsnok, az albizottság elnöke, az eddigi tárgyalások történetét és azok eredményét jelentés alakjában terjeszti *Varjassy Lajos* polgármester elé, azzal a kéréssel, hogy az a nagybizottságnak hozza tudomására, azután nyomassa ki és osztassa szét a törvényhatósági bizottság tagjai között. Ez a jelentés ma elkészült és minthogy az Aradi Közlöny mai tudósításában legnagyobb részben már közölte, ma csak az a bizottságnak azokat a számításait ismertetjük, melyekkel igazolni igyekszik, hogy a létesítendő villamos vasut rentabilis vállalkozás lesz.

A mérnöki hivatal által készített tervek szerint — mondja *Löcs* tanácsnok jelentésében — *négyezerkétszáz méter hosszúságban halad végig a főúton és kitérés nélkül épülne két sínpárral*, abból az elvből kiindulva, hogy a vasuti állomás összekötendő a *Ferenc József-várossal* (volt Óvártér.) A vasut építésének és felszerelésének összes költségei a részletes számítások szerint 2,730,700 koronába kerülnek. Egy évi kiadása az amortizáció és az adminisztráció költségeit egybevéve 476,162 koronával van előirányozva, míg a bevétel, csak az autobus utasforgalmát tekintve és mellőzve a lóvasutét, három millió utast alapul véve, *tizenhat filléres jeggyel* és ötvenezer korona bérlettel *ötszázharmincezer* koronát tenne ki. A vállalat tehát ezek szerint *ötvenháromezer nyolcszázharminchétf* korona tiszta jövedelmet juttatna a városnak. Minthogy azonban a városi villamos vasut létesítésével az autobus forgalom a külvárosokra szorítkoznék csupán és pedig egy később a törvényhatósági bizottság közgyűlése által megállapítendő körforgalom szerint, bizonyos, hogy *háromszázezer kocsi kilométer* autobus forgalmat alapul véve, mindaddig míg a külvárosok nagyobb forgalmat nem biztosítanak, ez évente *harmincezer korona* deficitet jelent, amit ugyancsak a villamos vasut jövedelmének kell fedeznie.

A jelentés rámutat arra, hogy a lóvasut te-
herszállítási üzlete a beszerzett és 1921 ben le-
járó szerződések alapján évente 87900 korona te-
lesleggel zárul és ezért az albizottság fenntartan
dónak mondja ezt az üzletágat a mai utvonalon
és sineken mindaddig, míg a város nem tereli
azt a körutakra. A lóvasutól átveendő ingóságok
közt felsorolja az 1221 korona értékű lószerszá-
mokat, a kilenc teli és tíz nyári waggonból álló
kocsiparkot, 42500 korona értékben, egyéb felsze-
reléseket 1160 korona értékben, az ingatlanokat
2975 négyszögöl telekkel és igazgatósági épülettel
száz korona négyszögölenkénti árban.

A nők is szavazzanak!

(Mit kíván Pop Csicsó? — Az általános
sztrájk.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 22.

Pop Csicsó István világios román képviselő a
nemzetiségi képviselők nevében ma törvényjavas-
latot terjesztett a képviselőház elé az általános,
egyenlő és titkos választójog ügyébe.

E javaslat szerint szavazati joga lenne min-
den állampolgárnak, — nemre való tekintet nélkül,
— aki életének 24 évét betöltötte, aki a választói
névjegyzékbe fel van véve. Választójogát nem
gyakorolhatja a fegyveres erőnek, a csendőrség-
nek, vagy a rendőrség legénységének tagja, aki
elmebeteg, csőd alatt áll, aki közsegítésben ré-
szesül, aki részegség miatt két éven belül leg-
alább két ízben jogerősen el van ítélve és büntetése
elévülésétől számított egy év még nem telt
el, akinek választói joga bírósági határozattal fel
van függesztve, aki büntett, vagy vétség miatt
jogerősen el van ítélve, aki polgári jogainak fel-
függesztésére ítéltetett. A választói jog csak sze-
mélyesen gyakorolható, minden választónak egy
szavazata van. A választójog gyakorlása kötelező.

Országgyűlési képviselővé választható az, a
kinek választói joga van és azt gyakorolhatja,
életének 30 ik évét betöltötte és a választható-
ságból kizárva nincs. Nem választható képviselő-
lővé: 1. A ki a választás kifizése és a választás
közé eső időben királyi járásbírósnál vagy tör-
vényszéknél mint ítélobíró, vagy az ügyészségnél
mint ennek tagja volt alkalmazva, abban a vá-
lasztókerületben, a mely részben vagy egészben
az illető bíróság területén fekszik. 2. A ki fő-
szolgabíró, szolgabíró, rendőrkapitány volt abban
a választókerületben, a mely részben, vagy egész-
ben az illető járás vagy város területén fekszik.
3. A fegyveres erőnek állandó, vagy ideiglenes
tényleges szolgálatban álló havi díjasa.

A választás választókerületenként történik.
Minden kerület egy képviselőt választ. A kerüle-
tek száma a lakosság számaránya alapján állapít-
tatik meg oly módon, hogy 50.000 lakosra egy
képviselet jut. A választókerületek beosztásánál az
ország nemzetiségeinek földrajzi elhelyezkedése
veendő figyelembe és ehhez képest területileg el-
különített nemzetiségi kerületek alakítandók.

Az országnak abban a részében, ahol több
nemzetiség vegyesen lakik és ennél fogva a nemze-
tiségi kerületek területi elhatárolása nem lehetséges,
az egyes nemzetiségekhez tartozó választókból a kü-
lön névjegyzék alapján külön választókerületek ala-
kítandók.

A választókerületek szavazókörökre osztatnak.
Minden kör egy önálló szavazókört alkot. Ab-
ban a községben, melyben a választók száma az
500-at meghaladja, 500 választónként külön sza-
vazókörök alakítandók. A szavazás az egyes köz-
ségekben történik. A szavazóköröket az előző évi
választói névjegyzékek alapján 5 évenként az il-
lető község képviselőtestületének meghallgatása
után a középponti választmány állapítja meg.

(Az ellenzék értekezlete).

A szövetszert ellenzéki pártok intéző-bizott-
sága ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, melyen
elhatározta, hogy a Ház mai ülésén, mivel egyes
képviselek még ki vannak tiltva az ülésekről, az
ellenzék nem vesz részt.

Délelőtt tizenegy órakor az ellenzéki képi-
selők közös értekezletet tartottak a néppárti kör-
ben Molnár János prelátus kanonok elnöklésével.
Az értekezleten se a Kossuth párt elnöke, Kossuth
Ferenc, se a Justh párt elnöke, Justh Gyula, se a
néppárt elnöke, Zichy Aladár gróf nem volt jelen.
Az értekezlet egyetlen tárgya Apponyi Albert
gróf előadása volt a kormány választójogi javas-
latáról.

Apponyi nagy beszédben fejtegette, hogy az
ellenzék választójogi álláspontja sokkal kedvezőbb
a népre nézve, mert ha az ellenzék álláspontja
érvényesülne, akkor az 1910-iki népszámlálás
eredményét véve alapul, a választók száma har-
madfél millió lenne és a választók között 63-64
százalék lenne a magyarság aránya. Apponyi
végül ajánlotta, hogy fogadják el az intéző bi-
zottság javaslatát, mely a választójogi javaslat
alapos és tüzetes tanulmányozására huszonegy
tagú bizottság kiküldetését kéri. E bizottság al-
bizottságra is fog osztani az egyes kérdések meg-
vitatására.

Molnár János elnök ezt a javaslatot egy-
hanguan elfogadottnak jelentette ki.

A szövetszert ellenzéki pártok csütörtökön
délelőtt ugyancsak közös értekezletet tartanak a
néppárti körben.

(A tömegsztrájk.)

A fővárosi üzemek vezetői ma délben a vá-
rosháza tanácstermében értekezletre gyűltek ösz-
sze. Az értekezleten Almády Géza tanácsos el-
nökölt, résztvettek a tanács képviseletében Már-
kus Jenő, Déri Ferenc dr., Buzáth János dr. és
Folkusházy Lajos tanácsosok, a rendőrség képi-
seletében Lickl Géza főparancsnok. Az értekezlet
megvitatta azokat az óvrendszabályokat és intéz-
kedéseket, a melyeket az általános munkássztrájk
esetére a főváros üzemsinél, intézeteinél és isko-
láinál életbe kell léptetni.

Debrecen, január 22. A szociálisták elhatá-
rozták, hogy január 26 án kimondják az általá-
nos sztrájkot. Ekkor tizenötezer munkás abba-
hagyja a munkát. A helyi szervezet megpróbálta,
hogy a vasutasokat is bevonja a sztrájkba, de
ezek kijelentették, hogy nem vesznek részt a
sztrájkban. Ugyanígy nyilatkoztak a postások és
más állami munkások is.

TANÜGY.

(—) Arad város iskolaszéke január 25-én
délután 4 órakor a városház emeleti kistermében
ülést tart, amelyre az iskolaszék t. tagjait van
szerencsém meghívni. Varjassy Lajos iskolaszéki
elnök. Tárgysorozat: Jelentés az 1912-13 ik is-
kolai évben történt beírások eredményéről és az
azzal kapcsolatosan megtett intézkedésekről. Je-
lentés a Kazinczy utcai polgári fiúiskola ének- és
torna óráinak ellátásáról. Simon Karolin és Ban-
csák István polg. isk. igazgató, illetve tanító
szabadságolási iránti kérelme. Jánuszky Piroška volt
községi elemi iskolai tanítónő elhalálozásának be-
jelentése és előterjesztés azzal kapcsolatos teen-
dőkre vonatkozólag. Több tanulónak a rajz, ének
és kézimunka tanulás alól való felmentése tár-
gyában beterjesztett kérelme. Szőke Antal köz-
ségi elemi iskolai tanítónak állásáról történt le-
mondása. Közművelődési tanácsnoknak jelentése
a népkönyvtárakról. Jelentés a polgári iskolák fel-
évi tandíjáról. Az elnökség előterjesztése a köz-
ségi polgári fiúiskolánál működő tanerők korpót-
lékainak megállapításáról. Záray Jenő polgári is-
kolai tanító kérelme mentőszekrényének az isko-
lák részére való megrendelésére vonatkozólag. In-
dítványok.

Választójogot kapnak az angol nők.

— A szüffrazsettek győzelme. —

Távirati tudósítás.

London, január 22.

Esztendőnk óta lármásan és elkeseredett
formában harcolnak az angol nők a „wo-
tes for woman“ jelszóval a nők választói
jogosultságaért. Ez a nem mindig esztéti-
kus eseményekben bővelkedő harc tette
európai keletüvé a politikai jogok női har-
cosának nevét: a szüffrazsett szócskát. Min-
den kontinentális nőmozgalom halvány ár-
nyéka csak annak az izgatott, extázissal ha-
táros szüffrazsett-háborúnak, amelyben a
miniszterek inzultálása, rendőrök által el-
hurcoltatás, furfangos belopódzás valame-
lyik államférfiu lakásába és ott hirtelen,
meglepi előttoppanás a „Wotes for woman!“
csatakiáltással, éhségstrájk a fogságban:
megszokott szórakozás a hisztérikus angol-
szász hölgyeknek.

A nagy harc most célt ért: az angol alsóház
elég közözelebb olyan törvényjavaslat kerül,
amely megadja a választói jogosultságot a nőknek is.
Ezzel talán e hallgathatók lesznek a veszedel-
mes szüffrazsettek, akik már megkeserítették az
angol miniszterek életét és állandóan fenyegették
testi épségét is.

Az alsóház pénteki ülésében kerül először
olvasásra az új angol választójogi törvényjavas-
lat, amely eddigi szövegezése szerint a választói
jogosultságot az angol férfiak újabb rétegeire
kiterjeszti. A javaslathoz sir Edward Grey külg-
miniszter azt a módosítást kívánja beterjeszteni,
hogy hagyják el a férfi szót a javaslatból. Ennek
az egy szónak törölése az angol nőkre is kiter-
jesztené a politikai jogokat. Hogy azonban a nők
választói jogosultsága ne jérjon azzal az ered-
ménnyel, hogy az új női választók számban fe-
lülmulják a férfiakat, azt a megszorítást is tör-
vénybe iktatják, hogy a nők politikai jogokat
csak huszonnegyedik évük betöltése után gyako-
rolhatják. Még így is több mint egy millió és po-
litikailag teljesen bizonytalan, kiszámíthatatlan női
szavazat kerül jelentős súllyal az angol politika
mérlegébe.

Az angol kormányban különben még nem
teljes az egyetértés ebben a kérdésben. Asquith
minisztereinök és több szakminiszter határozottan
ellenzi Grey tervét, de a külügyminiszter és kö-
rülbelül a kabinet fele ragaszkodik a nők szava-
zati jogához. Az alsóház ellenzéki köreiből is
megosztanak a vélemények. Balfour és Chamber-
lain például csupán azokat hajlandók választói
jogban részesíteni, akik a honvédelemben is részt
vesznek: tehát a férfiakat. De vannak ellenzéki
részen is támogatói Grey merész tervének.

A szüffrazsettek táborában természetesen óriási
a lelkesedés a külügyminiszter mellett, míg ko-
moly politikai körökben egyenesen arról beszél-
nek, hogy a „wotes for woman“ új miniszter
hivének sir Edward Greynek lemondása küszöb-
ön áll.

SPORT.

+ Az „Aradi Torna Egyesület“ február
hó 2-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a város-
háza emeleti tanácstermében tartja meg 34 ik
közgyűlését, melyre az egyesület tagjait ezuton is
meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Elnöki meguyitó. 2.
Titkári jelentés a lefolyt évről. 3. A művezető je-
lentése. 4. A női szakosztály évi működése. 5. A
pénztáros jelentése. 6. A football szakosztály ve-
zetőjének jelentése. 7. Költségelőirányzat. 8. In-
dítványok. 9. A tisztikar lemondása. 10. Az új
tisztikar megválasztása.

BÉKEKÖTÉS.

— A török nemzetgyűlés a béke mellett döntött. — Drinápoly a bolgároké. — Nem folytatják a balkáni háborút. —

— Saját tudósítónktól. —

Arad, január 22.

Egész Európában örömtüzek gyulnak ki ama távirat nyomán, amelyet ma délután küldtek a török birodalom fővárosából. A török nemzetgyűlés ma délután a szultán elnöklésével tartott ülésén kimondotta, hogy *nem kívánja tovább folytatni a háborút és hajlandó átengedni Drinápolyt Bulgáriának.* Ezzel akceptálta az európai nagyhatalmak javaslatát. A nagyhatalmak ugyanis óva intették Törökországot a háború folytatásától, mert egyetlen európai piactól se kapnak pénzt a céltalan hadakozáshoz. Törökországnak nincs meg az anyagi ereje a harc folytatásához, habár a hadsereg szívesen újból megkezdene a csatározást. Mostanában érkeztek vissza a tripoliszi hősök és ezek bátorították a hadsereg vezetőit. A szultán és a kormány sietett kimondani a békehatározatot, még mielőtt a hadseregben a harcilag teljes mértékben urrá lett volna.

Nem kell a háború.

Konstantinápoly: Ma délután ült össze Konstantinápolyban a török nemzetgyűlés, a diván, hogy döntsön a felett, elfogadja-e a nagyhatalmak ama javaslatát, amely szerint Törökországnak át kell adnia Drinápolyt. Ha ezt a diván nem fogadta volna el, akkor tovább folytatódott volna a harc. A mai nemzetgyűlés, amely elé egész Európában feszült várakozással tekintettek, úgy döntött, hogy *nem kívánja a harc folytatását és elfogadja a nagyhatalmak propositióját.* A nagyfotosságu gyűlés lefolyásáról a következő tudósításunk szól:

A határozat egyhangú volt és pedig ezt az egyöntetűséget azzal érelik el, hogy komolyan vették a nagyhatalmak ígéretét, amely szerint anyagi és erkölcsi segítségben nem fogják a törököket részesíteni, ha folytatja a háborút.

Már kora reggel óta szigorú őrizet alá vették a palotát. A legszigorubb ellenőrzés mellett lehetett csak oda belépni. Röviddel fel tizenkettő előtt jelentek meg a meghívottak, majdnem kizárólag hosszú, fehér szakállas öreg urak. Legvégül érkezett Kiamil pasa és a kormány tagjai. A tanácskozó terem mellett lévő teremben a szultán és családjának tagjai jelentek meg. Kiamil pasát előbb a szultán fogadta és átadta neki az iradét. A nyolcvan meghívott közül körülbelül hatvanan jelentek meg, kiket a ceremóniamester kísér a terembe. A katonaság és a papság külön-külön csoportosult. A hallgatóság legnagyobb része az ifjú-török párthoz tartozott. Az összes jelenlevők már előzőleg értesültek arról, hogy a kormány az orosz nagykövet utolsó tanácsa által a legkellemetlenebb helyzetbe került. *Diers* ugyan nem fenyegetőzött, de mégis igen erélyes volt tanácsa, úgy, hogy a nagyvezérnek és az általa informált gyűlésnek nem maradt más hátra, mint a ma délutáni határozat. A portán biztosan remélik, hogy a nagyhatalmak most már mérsékelt befolyást fognak gyakorolni Bulgáriára és Görögországra, hogy azok újabb követelésekkel ne álljanak elő s rámutatnak arra, hogy a tripoliszi hősök jelenléte már úgy is nagyon lelkesítette a katonaságot, úgy, hogy újabb engedmények által a helyzet nagyon kiélesednék s semmiféle kormány nem tudna eleget tenni a hadsereg követeléseinek.

Konstantinápoly: A notabilitások ülésén körülbelül hatvanan vettek részt. Az ülés megnyi-

tása előtt a szultán fogadta a nagyvezért s a *seik-ül islámot.* A nagyvezér nyitotta meg a szultán nevében az ülést, szután a minisztertanács vezértitkára felolvasta a nagyhatalmak kollektív jegyzékének török fordítását, majd a hadvezér nyújtott a hadsereg helyzetéről általános képet, végül a pénzügyminiszter tett részletes jelentést az ország pénzügyi helyzetéről. Utána megint a minisztertanács vezértitkára emelkedett szólásra, hogy a külügyminiszter nevében, ki meghűlése miatt nem jelenhetett meg a gyűlésen, a külügyi helyzetről expozét nyújtson. Vita kezdődött, mely igen élénk lefolyású volt, számosan vettek benne részt s az összes felszólalók helyeselték a kormány álláspontját. *Said pasa is a nagyhatalmak jegyzékének elfogadásáért szállt sikra.* Az ülés a kormány által adott felvilágosításokat tudomásul vette s a *nagyhatalmak jegyzékének elfogadását jelentette ki.* A kormány ennél fogva a nagyhatalmaknak azt a választ fogja adni, hogy tanácsukat elfogadja s meg van győződve a nagyhatalmak jóakaratóról, arról, hogy a török kormányt anyagiilag és erkölcsileg támogatni fogják. A tanácskozás délután négy órakor ért véget. Eredményét teljes titokban tartják.

Mindjárt a gyűlés befejezte után a miniszterek tanácskozásra gyűltek össze, hogy a nagyhatalmak jegyzékére adandó választ megszövegezzék. Eleinte az a hír terjedt el, hogy még ma este átnyújtják a választ a nagykövetségeknek, azonban a minisztertanács a szövegezéssel nem készült el s így csak holnap fogják véglegesen megszövegezni a választ, melyet délután fognak átnyújtani a követeknek. Hivatalosan a következő kommunikét adták ki: *A notabilitások gyűlése a kollektív jegyzék elfogadását és a béke megkötését határozta el.*

Mit kíván Törökország Drinápoly átengedéséért.

Konstantinápoly, január 22. Ma ült össze a törökök államtanácsa, a diván, hogy tanácsot adjon a kormánynak a béke, vagy háború kérdésében. Most már bizonyosra lehet venni, hogy a porta meghajolva a kenyérszító körülmények és a nagyhatalmak akarata előtt, *bele fog egyezni Drinápoly átadásába, azonban ennek ellenében megtehető sulyos feltételeket fog szabni.* Azok a hírek, melyek már biztosra vezik a gyors békekötést, oroszok és a portának választjegyzéke, melyet holnap fog átadni a hatalmaknak, ismét hosszadalmas tárgyalásoknak lesz a kiinduló pontja.

A porta válasza Drinápoly átengedését több igen súlyos feltételhez fogja kötni. E feltételek között lesznek politikaiak, vallásiak és pénzügyiek. Az egyházi feltétel már ismeretes: a porta azt kéri, hogy a drinápolyi mecsetek, mozlimok és szultánsirok török fennhatóság alatt maradjanak és a Drinápolyban élő muzulmánok továbbra is a kalifátus alá legyenek rendelve vallási tekintetben. Ezen kívül azonban a porta azt is kívánja, hogy az elhódított tartományok egész muzulmán lakossága megmaradjon a kalifa egyházi hatósága alatt. Ez a kívánság nemcsak egyházi szempontból jelentős, hanem politikai és pénzügyi szempontból is, mert a török egyházi szervezet világi ügyekre is kiterjed, amit erősen lehet érezni Boszniában, ahol a török vakufrendszer politikai tekintetben is erős támasza volt a muzulmánoknak.

A porta legfontosabb békefeltétele a török beviteli vám felemelése lesz. A kapituláció értelmében Törökország az áruk beviteli vámját csak a nagyhatalmak beleegyezésével emelheti fel. 1907-ben a macedóniai reformáció költségeinek fedezésére a porta nagynehezen keresztülvitte, hogy a beviteli vámot 8%-ra 11-re emelhesse fel. Azóta Törökország állandóan arra törekszik,

hogy a vámot 15%-ra emelje fel, mert ezzel reméli zítált pénzügyi viszonyainak rendezését. Az annexió alkalmával a porta megállapodott Ausztria-Magyarországgal, hogy a monarchia nem fogja utját állni a vámemelésnek.

A tripoliszi háború után hasonló hozzájárulást kapott az olasz békekötés alkalmával, bár Olaszország csak azzal a feltétellel járult hozzá a porta kereséséhez, ha Törökország a többi nagyhatalom beleegyezését is megnyeri. A hatalmak eddigelé nem akarták teljesíteni a török kívánságot, most azonban Törökország utalni fog arra, hogy miután a nagyhatalmak kívánságára jelentékeny áldozatokat hoz a békének, reméli, hogy a hatalmak megadják ezt az ellenszolgáltatást és ezzel is módot nyújtanak arra, hogy Törökország még megmaradjon birtokait rendben és nyugodtan kormányozhassa.

A mi a balkáni szövetségeseinek fizetendő *hadikárpótlást* illeti, Törökország hivatkozva pénzügyi helyzetére, vagy semmiféle, vagy pedig csak *igen jelentéktelen kárpótlást hajlandó adni.*

A háború és a török főváros.

Konstantinápoly: Nagy gondot okoz Kiamil pasának, hogy miképen fogja fogadni a hadsereg a békekötést? Amióta ugyanis Eaver bey és több tiszt Tripoliszból a csatáidzsi táborba mentek, az ott álló 130 ezer főnyi sereg hangulata egészen megváltozott. *A katonák égnek a harcvágytól, legyőzhetetlennek hiszik magukat és felfő, hogyha a nemzetgyűlés véleménye a háború folytatása ellen fog szólni, akkor a hadsereg dühbe fékezhetetlen lesz és a csalódott katonák erőszakkal Konstantinápoly felé fognak nyomulni.* Ez a fővárosra nézve beláthatatlan veszedelmekkel járna. Szélteben kolportálják Kiamil pasának azt a mondatát:

— A porta a nagyhatalmaknak adandó válaszában bizonyosságot fog tenni békeszeretetről. Nem igaz, hogy már elhatároztuk Drinápoly feltétlen átengedését. A kormány előbb meghallgatja az egybehívott nemzetgyűlés véleményét és csak azután fog dönteni.

Azok a hírek, amelyek Drinápoly átengedésének feltételeit is tudni vélik, találgatások. A szultán manifesztumot fog intézni a mohamedán néphez és a minisztertanács ma ezt a kiáltványt megszövegezte. Konstantinápolyban városszerte nagy az izgatottság.

Berlin: A Wolf ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A porta nagytanácsa a hatalmak jegyzékének elfogadása és a békekötés mellett foglalt állást.

A főnhéjazó montenegró.

Róma, január 22. Vojnovics montenegrói béke delegátus a Messaggero londoni munkatársának a következőket mondta:

— A hatalmaknak az a kívánsága, hogy Montenegro a Szkutaritól keletre lévő területet Albániának átengedje, kivihetetlen. Mi történjen a várossal, ha a szántóföldet elveszik tőle? *Montenegro nem mondhat le Szkutariról.* A podgorica-antivári vasút Szkutarin keresztül fog menni. Montenegro inkább lemond a balkáni népek között elfoglalt politikai különállásáról, mint a várossal. *Ha Szkutarit nem kapja, akkor Szerbiával egy állammá fog egyesülni és a montenegróiak jogos kívánságainak ellenségei aztán lássák, hogy ebben az új alakulásban hogyan fognak boldogulni.*

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Egy bankigazgató meggazdagodásának titkai.

— A megtalált nyolcvanezer forint. —

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, január 22.

Néhány nappal ezelőtt a kispesti rendőrséget a nagykarolyi ügyészség arra utasította, hogy hallgassa ki a Wekerle-telepen lakó Kollár Lajos asztalosmestert, aki a nagykarolyi ügyészség vádirata szerint az egyik nagykarolyi bankigazgatót akarta megszarolni. A kispesti rendőrkapitányság bűnügyi előadója, Csizsár Imre beidézte Kollárt, a ki ott közbecsülésben álló jó módú ember és kihallgatta a nagykarolyi ügyészség vádiratára. Kollár a rendőrség előtt a következő érdekes vallomást tette:

— A dolgozok az eleje harminc évre nyulik vissza és minden pontosan el fogok mondani. Én nagykarolyi születésű ember vagyok és ott tanultam az asztalosmesterséget is. Inaséveim alatt történt egy napon, hogy a nagykarolyi piacon egy iszatottan föl s alá futkosó uriembert láttam, aki kétségbeesésében egyre csak azt hangoztatta: *haj, hol a pénzem, hol a pénzem!* Mint afele kíváncsi inasgyerek érdeklődni kezdtem az uriember iránt és megtudtam, hogy az illetőnek, a ki Bécsben élő magyar ember, aznap Nagykarolyban volt valami fizetési dolga és a piacon elvesztette nagy sárga bőrtárcáját, amelyben nyolcvanezer forint pénze volt. A mikor később jobban körülnéztem, észrevettem, hogy a piacon az egyik vásári bódé előtt álló vásári árus hirtelen fölvesz valamit a földről, beviszi sátrába és ott elrejtí.

— Én akkor rögtön megsejtettem, hogy az uri ember kétségbeesett kiabálása és a vásári árus dugdosása között valami összefüggés van és azért, amikor a zaj elcsendesült, tovább figyeltem és láttam, hogy a vásáros egy nagy sárga bőrtárcát átad feleségének, amit az asszony a köténye alatt hazavitt.

— Lassanként az egész dolgot elfejtettem és csak akkor kezdtem ismét gyanakodni, amikor a vásáros házat vettem és üzletét megnagyobbította. Én közben bejártam néhány országot és amikor visszatértem Nagykarolyba, ez az ember már egyike volt a város legtekintélyesebb embereinek. Egy alkalommal célzást is tettem előtte a sárga bőrtárcára, de nem válaszolt rá.

— Mostanában azután különös eset történt velem. Bécsbe utaztam és a vasuton megismerkedtem egy uri emberrel. Beszélgetés közben megkérdezte tőlem, hogy kicsoda, micsoda és hová való vagyok? Amikor megmondtam, hogy nagykarolyi vagyok, az utitársam szomorúan jegyezte meg:

— Ehhez a városhoz úgyancsak kellemetlen emlékeim fűznek.

— Miért? — kérdeztem utitársamat.

— Huszonnyolc évvel ezelőtt abban a városban a piacon elvesztettem a tárcámat, melyben nyolcvanezer forintom volt.

— Én ennek hallatára majd leszédültem az ülésről, hiszen szemtanuja voltam ennek az esetnek és tudom, hogy az az ember, a ki a pénzt megtalálta ma bankigazgató Nagykarolyban. Elkértem utitársamnak a címét és a mint hazatértem, nyomban írtam a nagykarolyi bankigazgatónak és megkérdeztem tőle, emlékszik-e még arra az esetre, a mikor huszonnyolc évvel ezelőtt a piacon egy bőrtárcát talált, a melyben nyolcvanezer forint volt és a melyet egy bécsi ember vesztett el? Közöltem vele a kárvallottnak a címét és arra kértem, induljon meg a szíve ezen a szerencsétlen emberen, a kinek nincs semmi vagyonna és adjon vissza neki valamit pénzéből. A levél alá odaírtam a nevemet és úgy látom e

miatt a levél miatt jelentett föl a bankigazgató engem zsarolásért.

Kollár még elmondotta, hogy tisztán csak jóindulattal írta az említett levelet, amelyben megírta a bécsi ember nevét és címét és semmi fenyegetőzés nem volt a levélben.

A vizsgálatnak még érdekesebb fejleményei lehetnek.

Haldoklik a legidősebb Habsburg.

(Intimitások a király nagybátyjáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 22.

A király unokabátyja, Rajner főherceg halálán van és az orvosok véleménye szerint aligha éri meg a holnapot. *Bélszervi betegsége van s ennek következtében nem tud táplálkozni.* A legidősebb tagja ő a Habsburg háznak és pártatlan népszerűségnek örvend Bécsben, tehát a császár városban nagy aggodalommal lesik az állapotáról szóló híreket.

A könnyű javulást, amely tegnap este felé Rajner főherceg állapotában bekövetkezett, éjjel aggasztó fordulat váltotta föl. A nagybeteg főherceg később álomba merült. Egész éjjel virrasztottak ágyánál az orvosok. Reggel újabb veszedelmes tünetek léptek föl, a *bélműködés teljesen megszűnt*, az erőállapot szemlátomást csökkent és az udvari orvos konstatálta, hogy *közel van a katasztrófa.* A főherceg állapotáról a wieneni palotából sűrűn mennek a jelek telefonton Schönbrunnba a királynak.

A mi nekünk József királyi herceg, az Bécsnek a Rajner. Csak így röviden, minden titulus nélkül, ahogy ezt a nagyon öreg haldokló embert az érte rajongó bécsi nép becéző szeretetével elnevezte. Ha a külvárosban lakó bécsi ember a Szent István templom felé igyekszik s a Favoritenstrassén álló palota ablakában megpillantja a Landwehr galambosz főparancsnokát, így szól a mellette menő társához:

— Nézd csak, ott van a Rajner!

A Rajner már nem is név Bécsben, hanem fogalom. A Habsburg-ház legidősebb élő tagja még akkor született, amikor Velencében hasonló nevű edesatyja kormányzott, akinek a bölcsője ott ringott a rózsavagok és pástornók romantikus korában a XVIII. század nyolcvanas éveinek az elején.

Az élete utolsó óráit élő Rajner azonban mesébe illő kora mellett is egyike a legmodernebb embereknek a százötven Habsburg kir. herceg között. Sem katonai és politikai ügyekben, sem a művészet és tudomány terén nem mérkőzhetnek vele sokan. A bécsiek igazán hálásak lehetnek neki, mert a császárváros ő tette az osztrák kultúra középpontjává. A császári tudományos akadémiának félszázadon keresztül megszakitás nélkül volt a védője s ő teremtette meg az iparművészeti muzeumot. Kiváló historikus, archeológus és geográfus, bár a földrajzi tudományban őt is fölülmulja hűséges hitvese *Mária Karolina* hercegné, aki annyira otthonos a geográfiában, hogy akármelyik egyetemen előadhatná. A hercegné azonban alig lát már és félnek tőle, hogy *rövid időn belül teljesen megvakul.* Az ősz kir. herceg igen jól beszélt franciául, angolul, olaszul és magyarul. A császárváros népe azonban különösen azért rajong érte, mert fölülmulhatatlanul érti a bécsi dialektust. Nincs az a szentistvántéri fiakkere, aki különben tudna bécsiesen beszélni.

A szegények végtelenül szeretik a kir. herceget. Nem azért, mintha nagyon bőkezű volna, mert az öreg Rajner maga sem nagyon gazdag ember s a miye volt, annak javarészt még ifjkorában könyvekbe ölte. Szeretik, mert ő a *Rajner.* Ha öreg feleségével végig sétált a Kärntnerstrassén s szokásához híven ellátogatott a

Naschmarkra, az öreg bécsi kofák mind szaladtak elébe, hogy kezet csókoljanak neki.

Mondják, hogy a mikor *Viktória* angol királynő meghalt, *I. Ferenc József* büszkén mondta környezetének, hogy most már ő a legidősebb uralkodó Európában. A Rajner azonban még nála is idősebb három évvel s ő is uralkodik — a bécsi nép szívén. Jubileumok tekintetében is versenytársa unokaöccsének. Csaknem minden esztendőben kijut neki egy; tavaly a gyémántlakodalmát ülte. Annyira hozzászoktatták már a sok jubileumhoz, hogy az öreg királyi hercegnek valószínű gyöngéje lett az ünnepeletetés. A bécsiek jól tudták ezt s fölhasználták minden lehető és lehetetlen alkalmat, hogy kedveskedjenek neki. Tavaly például a következő levelet kapta:

— Engedje meg császári és királyi fenség, hogy emlékeztetőbe hozzam 1842. január 27-ét, amikor fenség boldogemlékeztető atyja társaságában meglátogatta a tizenharmadik császári és királyi huszárezredet, amelynek akkor az én nagyapám volt a parancsnoka. Minthogy ennek ma éppen hetven éve, legyen szabad... stb.

És a Rajner örült az ilyen leveleknek. Ezébe jutott a múlt, a fiatalság, amely még a királyi hercegeknek is a legnagyobb kincsük. A haldokló főherceg tavaly *Aradra* ajándékot küldött egy tisztas ösz házaspárnak: *Kell* Dávidnak és hitvesének. Tavaly tudvalevőleg a *Rajner* gyémántlakodalmát ülte, s ugyanazon a napon ünnepelte meg a Keller házaspár házasságának hatvanadik évfordulóját. Az aradi jubileumok arcképet küldtek a főhercegi párnak. S néhány nap múlva megérkezett Rajnerék válasza: legújabb arcképük a főherceg meleg üdvözlő sorával. Azóta már elköltözött az élők közül azok egyike, akiknek a főherceg az ajándékot küldte s ime most Rajner — a másik jubileum — is távozóban van.

A tartalékosok részleges szabadságolása.

— Váratlan intézkedés —

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, január 22.

Szentpétervárról érkező hiteles jelentések szerint Oroszország folytatja az osztrák és a német határon fegyverkezéseit. A cár ukázt adott ki, amellyel a legidősebb évfolyamot, tehát azt, amelynek még az ősszel szabadságra kellett volna mennie, az ő naptár szerinti új esztendőből számított további hat hónapra bentartja. E szerint jelenleg öt évfolyam áll fegyverben a határokon és a most bevonult ujjorokot teljesen rövidre szabott kiképzési módszer szerint oktatják a harcászat és a tábortól szolgáló elemekre. A határszéli orosz hadtestek most már teljesen hadiállományon vannak. Tetemesen megerősítették a 18. dandárból álló határőrséget is, úgy, hogy most ennek minden zászlóaljában ezer gyalogos és négyszáz lovas van.

Mint a *Pester Lloyd* teljesen beavatott forrásból értesül, az osztrák-magyar monarchia külügyi hivatala és az orosz külügyminisztérium közt az utóbbi időben tárgyalások voltak a leszerelést illetőleg, de ezek eredményre nem vezettek.

Ennek ellenére a monarchia hadvezetősége már holnap szabadságolja azokat a behívott tartalékosokat, akiknek polgári viszonyai kívánatosak teszik, hogy azonnal visszatérjenek otthonukba. Ilyenek: a családfenntartók, gazdaságok vezetői és a törvényben felsorolt egyéb szempontok szerint elbírálandó behívottak. A többi fegyverben álló legénység továbbra is benttartatik határozatlan ideig tartó katonai szolgálatra és a hadvezetőség ma nincs abban a helyzetben, hogy megtudná mondani, mikor bocsáthatja el azokat.

Pallós bűnlajstroma.

— A nyomorgó család. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 22.

A Pallós-féle hatmillió család ügy kibogozásán tegnap óta a törvényszék vizsgálóbírója fáradozik. Az a táhalmaz máris oly nagy, hogy ez a vizsgálat előreláthatóan hosszú ideig fog tartani és talán még izgatóbb fejleményeket produkál. A vizsgálóbíró tegnap elrendelte Pallós Ignác ellen a vizsgálatot és az előzetes letartóztatást. Takács vizsgálóbíró ma délelőtt újból maga elé vezette Pallóst és részletesen kihallgatta. Minden egyes vádpontra nézve kikérdezték újból a teljesen megtört embert, aki bűnbánóan ismerte be minden bűnét. Kihallgatása egy órákor ért véget. Ezután megjelent a vizsgálóbírónál védője, Kelemen Samu dr. és kérte, hogy átolvashassa védenca vallomását. Miután még a másik két fogoly, Barta Mihály és Somló Arnold kihallgatása nem volt befejezve, a vizsgálóbíró egyelőre nem teljesíthette a védő kérését.

Ezután Barta Mihályt, majd Somlót hallgatták ki. A két ember *sírva erősítette ártatlanságát* s arra hivatkozott, hogy ők főnökök, Pallós Ignác kényszerítésére hamisították meg a részvényeket. A vizsgálóbíró mindkét fogoly ellen elrendelte az előzetes letartóztatást, ami ellen ugy Barta, mint Somló felfolyamodást jelentett be a vádtanácsához.

Abból a rettenetes kavarodásból, mely a Pallós ügy körül támadt, jelentősegteljesen emelkedik ki annak a két hivatalnoknak a letartóztatása, kik Pallós bizalmasai voltak. Mindenki, már akire ráfutott az igazságszolgáltatás elindított mozdonya, azzal a gondolattal vigasztalhatja magát, hogy aránytalan tétben menő játék közben érte a szerencsétlenség. Pallós, egyszerre sok milliómos lehetett volna, ha sikerül a dolga, a tragikuma tehát nem oly váratlan és érdemtelen. De mit kaphatott ez a két szerencsétlen, aki vállalta Pallós piszkos dolgait? Két dolog között választhatnak, vagy menni, otthagyni Pallóst és családjukkal együtt beleugorni a legnagyobb bizonytalanságba, a nyomorba, vagy maradni, odaadni minden munkaerejüket, eszközüket, szorgalmukat, s főlibe becsülettüket. Miért, miért? Azért a százkoronás fizetésemelésért, amit a szerencsés főnököktől esetleg kaptak volna. Ezért adták meg magukat a kényszernek, az eszközt nem válogató nyomorúságnak, a börtönnek, annak a nyomorúságnak, mely velük együtt rácsapott családjukra.

Egy hírlapíró járt az egyik letartóztatott hivatalnok: Barta Mihály családjánál. Borzasztó az a szomorúság, ami a szoba levegőjében uszlik, ami minden tárgyon érződik. Bartaé, mintha halottja volna, megtörve ül a széken, mellette meghuzódva két gyönyörű kis leánya.

— A legnagyobb bajokban vagyok uram. Itt a házbérnegyed és nem tudok fizetni. Hallom, a butoraim akarják elvenni; mit tegyek? Itt ez a borzasztó nagy lakás, mert egyik részén a társaság filésterme van, amiért Pallósék fizették a bért s most az egésznek a terhe rám esik. Honnan vegyem, miből fizessek. Hisz már a fülbevalót is kiakasztottam a fülemből, azt is zálogba tettem.

— Magamat is okolom az uram szerencsétlenségéért. Már régebben mondta nekem, hogy nem mennek rendesen a dolgok, *ő otthagya az irodát*. Én lebeszéltem. Gyerekek, adósságok, ne mozdulj, ne mozdulj, tőrj — mondtam. *Nem tudtam, miről volt szó*. Honnan tudtam volna, mi történik benn? Mitől fél az uram, mi van ellenére? Azt hittem, hogy Pallóssal vannak apró afférjei. Mondtam neki; tőrj, várjon.

— Azzal biztatták férjemet, hogyha részvénytársasággá alakulnak, akkor nagyobb állást kap.

Ezért tartott ki, ezért maradt meg Pallós mellett. A províziós históriából egy szó se igaz. Ez rágalom? Mondja, ha az uram províziókat szedett volna föl, ilyen lenne a nyomorúság?

— Mindenki elhagyott bennünket. Vannak gazdag rokonaink, azok is elhúzódtak tőlünk, nem akarnak rólunk tudni. Nincsen itthon. Két gyermekemmel együtt krajcár nélkül állok. Nem tudna valami állást ajánlani? Tudok gépirást, gyors írást, németet, elmennék valami állásba... mert mi lesz velünk.

... Ez van a mögött, mikor az ember két sorban azt olvasta: beidéztek Barta Mihály titkár feleségét is, aki azt vallotta, hogy nem tud semmiről...

Nyilatkozott a Pallós-ügyben *Finácz* Béla kereskedelemügyi miniszteri titkár is, aki a miniszter megbízottjaként foglalt helyet a Temesvár-varjasi helyiérdeki vasut igazgatóságában.

— Egy évig voltam tagja az igazgatóságnak, — mondotta — szeptemberben foglaltam el hivatalomat és érdeklődni kezdtem a vicinális vasut ügyei iránt. Diószeghy osztálytanácsos ur kíséretében, ki egy másik vicinális igazgatóságának tagja, kerestem fel a társulat irodáját. Megdöbbenve tapasztaltam azonban, hogy jóllehet a kapu alatt a helyiérdeki vasut cégtáblája olvasható volt, az irodát nem találtam sehol. Ott, ahol a cégtábla az irodát jelezte, Barta Mihály lakott, a Pallós-cég tisztviselője. Lakásán két nagy pénzeszekrényt találtam, ezek is Rupp királyi közjegyző által le voltak pecsételve. Érdeklődésemre Barta azt válaszolta, hogy a részvények letétben vannak, ezért pecsételte le a közjegyző a pénzeszekrényeket. Mindenekelőtt azt akartam megállapítani, hogy a vasut tartalékalapja rendben van-e, kérdéseimre azonban Barta *megnyugtató választ adni nem tudott*. Egy heti haladékat adtam Bartaéknak a kért adatok beszerzésére. Barta ezt meg is ígérte, de az adatok betérjesztése elmaradt. Ekkor aztán igazgatósági ülés elé vittük a dolgot. Pallóst lemondattuk az igazgatói állásról és egy megbízható ügyvédre, Okolicsányi Zoltán dr.-ra bíztuk a vasut ügyeinek vezetését. A társaság *nyomban feljelentést akart tenni Pallós ellen*, a kormány azonban az angol társaság kérésére haladékat adott Pallósnak, hogy rendezze ügyeit. Pallós azonban erre képtelen volt és így én megtettem ellene a feljelentést. A vicinális vasutól egy fillér díjazást sem kaptam és én voltam az, aki Pallós üzelméről a leplet lerántva, őt feljelentettem.

Pallós Ignác ügyében ma délelőtt a budapesti vizsgálóbíró megkereste a rendőrséget, hogy a Fővárosi *Kereskedelmi Hitelintézetnél* lévő ötszáz darab hamisított részvényt, Horváth J. és Társánál Kispesten lévő hatszáz darab hamisított részvényt, *Budapest Terézvárosi Takarékpénztárnál* lévő ötszáz darab hamisított részvényt foglalja le. Ezeket a lefoglalásokat a rendőrség ma délelőtt fogatosította, a nevezett intézetekben a részvényeket *megtalálták, lefoglalták és a vizsgálóbíróknak átsegáltatták*.

A következő sorokat kaptuk a miniszterelnökségi sajtóiroda vezetőjétől? A *Pesti Hírlap* mai számában Fehéri Armand tegnapi nyilatkozatommal szemben az ő ismeretes leleplező zsánerjében olyan számokat és állítólagos adatokat tesz közzé, melyeknek célja, hogy a Pallós Ignáchoz való vonatkozásomat a közvélemény előtt kompromittáló és politikailag is feszélyező színben mutassa be. Az a körülmény, hogy közléseit most már a Pesti Naplónak és a Népszavának is átadta, sőt hogy a Pesti Napló vezércikkben is tárgyalja ezt az ügyet, nyilvánvalóan elárulja, hogy itt csak ugyan *politikai hajszáról van szó* és ezért a Fehéri ur által fölhozottak cáfolatába — utalván egyszerűen tegnapi nyilatkozatomra — nem is bocsátkozom. A kérdés ez: tettem-e vagy tehet-

tem-e egyáltalán skár mostani, akár korábbi hivatali állásomból kifolyólag a Pallós féle vasutak érdekében olyan szolgáltatásokat, amelyek ferde helyzetbe hozhatnának még abban az esetben is, ha a Fehéri féle adatok mind igazak volnának, vagyis: igaz-e, amint Fehéri ur cikke végén kifejezetten állítja, hogy én köztisztviselői állásomat pénzszerzésre használtam fel. Ezt a kérdést tényleg csak független bírak dönthetik el és ezért a pártját ritkító személyes hajszával szemben nem tehettem egyebet, minthogy az ügyet felettes hatóságom elé terjesztettem és engedélyt kaptam arra, hogy a *sajtópórt* Fehéri ur felszólításának megfelelően *rágalmazás* címént megindítsam. *Barát Ármin*.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Milliós végrendeleti pör. *Zomborból* jelelik: A Zomborban három évvel ezelőtt elhunyt *Konyovits* István milliómos hagyatéka körül megindult pörben a Kuria kimondotta, hogy az az egy millió korona, amelyről az elhunyt nem végrendekezett, *felosztandó a rokonok között*. A bácskai milliómos életében zsugori módon élt. Rokonaival nem volt jó viszonyban. Végrendeletében több mint 1000 hold földjét, mintegy 30 házat kizárólag jó tékonycélra hagyta. A végrendelet felbontásakor egy *Probojesevics* Mariska nevű temetkezési vállalkozónő halálesetre szóló ajándékozási szerződést mutatott fel, mely szerint az örökösök, mivel aggkorára való tekintettel nem léphetett vele házasságra, 100 000 korona készpénzt, 100 láné földet és egy 80 000 korona értékű házat hagyott neki. Dacára annak, hogy a szerződést aláírt őt tanu vallotta, hogy az ajándékozás tényleg megtörtént, a rokonok nem akarták azt elismerni és pört indítottak a végrendelet ellen. Most, hogy a Kuria döntése szerint a készpénz felosztásra kerül, viszont Probojesevics Mária indított pört a rokonok ellen.

§ Csöd. Az aradi kir. törvényszék, mint cég bíróság *Erdős* Ignác aradi bejegyzett kereskedő ellen ma csödt nyitott. Csödbiztos Török János dr., tömeggondnok *Boros* Beni dr., a helyettese *Sárkány* Ferenc dr.

§ Kiskoru gyilkos. *Kalocsáról* jelelik: A kalocsai esküdtzék tegnap ítélték meg másodizben *Jánosi* János fajszi molnárlegény bűnügyében, aki 1911. novemberének egyik éjszakáján gazdáját, *Hanka* Jánost a dunai malomban megfojtotta, majd azután követ kötött a hulla nyakára és a Dunába süllyesztette. *Jánosi* a gyilkosság után vizsztatért a malomba, ahol gazdájának otfelejtett kabátjából 120 koronát lopott ki és megszökött. A múlt év őszén tárgyalta az esetet először a kalocsai esküdtzék és akkor az esküdtek gyilkosság bűntetésben mondták ki bűnösnek. A bíróság azonban ítéletet nem hozott, hanem az ügyet a mostani ciklushoz tette át. Az új esküdtzék ma újból bűnösnek mondtotta ki a fiatal gyilkost és a bíróság 10 évi fegyházra ítélte. A bíróság az ítélet kiszabásánál tekintetbe vette, hogy a gyilkos tettének elkövetésekor csak 19 éves volt.

§ Leleplezett sajtókalózkodás. A múlt évben Szegeden „Bűnlajstrom” címmel egy röpirat jelent meg, amely rendkívül súlyos vádakkal illette a szegedi „*Friss Híreket*”, annak szerkesztőjét *Hollósi* Ödönt és kiadóját. A röpirat nyomán *Faragó* Miklós Az Estben hirt irt az ügyről, amelyben megemlítette, hogy *Hollósi* és *Endrényi* lapjukban tendenciózus közleményeket irtak azokról, akik nem adtak fel a lapnak hirdetéseket, vagy nem fizettek. Így különösen *Rosenfeld* Nándort, a szegedi villamosvasut igazgatóját, *Moskovits* Farkas nagyváradi cipőgyárost, *Boross* Ignác bankigazgatót, több kávést és kereskedőt támadott a lap. A közlemény miatt a nyomdatu-

lajdonos és Hollósi nyomtatvány utján elküvetett nyilvános rágalmas vétsége miatt jelentették fel Faragó Miklóst, akinek ügyét ma tárgyalta a budapesti esküdtbíróóság. Faragó a valódiság bizonyítására vállalkozott s miután a tanúk tényleg igazolták, hogy Faragó nem vetette el a sulykot, amikor azt írta, hogy Hollósi és a nyomdatulajdonos Szegedet „vadászterületeknek” nézték, az esküdtek felmentő verdiktet hoztak.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Heti műsor:

Csütörtök: *A farkas*, vígjáték.

Péntek: *A lila dominó*, operette. (Először.)

Szombat: *A lila dominó*, operette.

Vasárnap: Este: *A lila dominó*, operette.

* A Kölcsey-egyesület ötödik felolvasása. Kedden, január 28-án ismét felolvasás lesz a Kölcsey egyesületben fővárosi íróvendégek. Imre Sándor dr. pedagógiai rendes tanár és egyetemi magántanár fog előadni a szabadságharc előtti reformtörekvésekről, melyek oly sok vonásban hasonlítanak napjaink mozgalmához. Imre Sándor abból a modern tanárnemzedékből való, amelyben a szakszerű alaposság, a szelektív fogékonysággal, a biztonság az előadás könnyedségével és fordulatoságával van meg. A pedagógiumban és a vele és az egyetemmel kapcsolatos Apocryfi kollégiumban a polgári iskola és tanítóképző tanárjelöltek legnépszerűbb előadója. A társadalomtudományi társaságokban is gyakori előadó és az irodalomban három év előtt mély nyomokat vágott „A nevelés sorsa és a szocializmus” című munkájával. Az országos magyar pedagógiai társaság a múlt héten választotta meg lapja szerkesztőjévé az iskola és az eleven élet kapcsolatait keresők öröme. A Kölcsey-egyesület keddi előadásának lesz még egy helybéli nagy vonzóereje is: *Novák Irén*, színházunk kiváló művésznője nagy íróművészekről fog érdekes apróságokat előadni.

Weil Magda sikere Bécsben. Weil Magda, az aradi származású fiatal, de máris hírneves hegedűművész tegnap, január hó 20-án óriási siker mellett hangversenyezett Bécsben. A Grosser Musikvereins Saalban volt a hangverseny; Weil Magda Schack karmester vezényletével teljes orchester kíséret mellett hangversenyezett. A koncerten nagy és előkelő közönség jelent meg, s a hegedűművésznőt hosszan ünnepelt óvációkban részesítette. A hangversenyen Goldmark, a világhírű zeneszerző is jelen volt, s a koncert végeztével a legmelegebben gratulált az ifjú művésznőnek, elragadtatásának adott kifejezést, s kijelentette, hogy Violin koncertjét, a melyet külföldben Weil Magda aradi hangversenyén is játszott, magyar hegedűművésznőtől így még nem hallotta játszani és interpretálni.

* A színigazgató közlései. *Lila dominó*. Pénteken kerül bemutatásra a Népoparának nagy sikerű újdonsága, a *Lila dominó*. Az operettnek rendkívül szellemes librettója és dallamos zenéje van. A társulat teljesen elkészült már az operett betanulásával, ugyisint az új díszletek is készen várják a bemutató előadást. A darab vezetőszerepét Kállay Jolán játssza, a többi főbb szerepeket Benkóné, Nógrády Malvin, Huszár, Győző, Polgár, Balázs. Az operettet Polgár rendezi. — *Ivánffy Jenő Aradon*. A budapesti Nemzeti Színház kiváló rendezője és drámai művésze, Ivánffy Jenő lép fel e hó 30-án és 31-én az aradi színpadon. Klasszikus, ragyogó színházi estékben lesz része az aradi publikumnak. Legjobb szerepeiben játszik Ivánffy Aradon és az ő kedvéért műsorra tűzte az igazgató a *Velencei kalmárt* és *Hebelnek a Judith-ját*.

* Az Uránia slágerjei. A legkritikusabb vélemények is megegyeznek abban, hogy olyan műsort, mint amilyent most mutat be az *Uránia*, eddig nem láttunk mozgóképpel. A Vitagraph filmgyár legújabb mesterműve az Érdek házasság két gyönyörű fiatal embernek szerencsétlen szerelme körül játszódik le és kiállításban, hatásban a legfrappirozóbb, amit eddig a kinematográfia produkált. A siker legjellemzőbb jele, hogy a képet hűszorosan megtapsolja a közönség. A másik diadalmas sláger a *Csepürágók* című artista dráma, mely meglepetés számba menő trükkökkel készült. Itt igazán a világ legjobb artistái játszottak a szerepeket. Vakmerők, lebiuncselők és hihetetlenül ügyesek. A dráma cselekményéhez óriási kigyó és oroszláncok produkciói is tartoznak, úgy,

hogy minden eszköz mozgósítva van a hatás elérésére. A ritka műsort csütörtökön mutatja be utoljára az Uránia. 175

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjeggy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel László kölcsönzőintézetében, Aradon.

A császár és a festő.

— II. Vilmos híres beszéde. —

Kossak, a híres csatakép festő, Krakóban kiadta — lengyel nyelven — az emlékiratait. A nagy művész, aki II. Vilmos császárnak egyideig igen kedvelt embere volt, elmondja emlékirataiban azt is, hogy miért hagyta el 1902-ben a berlini udvart, amelynek jól fizetett és kényeztetett kedveltje volt.

1903. őszén már ismét Ausztriában volt Kossak. Az uralkodóval a galíciai hadgyakorlat után, a ránk nézve is annyira emlékeztető *Chlopy*-ban találkozott.

— Nagyon örvendek, hogy itt látom, — szólt hozzá *Ferenc József* — amióta Berlinben lakik, ritkán jön közénk.

— Már elköltözött Berlinből, — szólt közbe Beck gróf, aki akkor még a vezérkar főnöke volt.

— És miért költözött el? — kérdezte a király.

— A császár marienburgi beszéde miatt, — válaszolt a festő.

Emlékiratában elmondja Kossak a német császári udvarral való szakításának egész történetét.

A marienburgi udvari ünnepre meghívták őt is, azonban a meghívóra nem válaszolt. Az udvartól érkező és a marienburgi kirándulásra vonatkozó többi értesítésekre sem válaszolt. Míg elment Marienburgba az egész udvar, amikor egy barátja figyelmeztette, hogy *mindenesetre ki kellett volna mentenie elmaradását*. Kossak erre táviratozott Eulenburg grófnak, hogy *sajnálataira nem mehet Marienburgba*.

Az ünnepi lakomán — a festő emlékiratai szerint — a császár egyszer csak így szólt Eulenburg grófhhoz:

— De hol bujkál Kossak, hogy nem látom?

— Felső, el se jött, válaszolt Eulenburg.

— De legalább kimentette magát? — kérdezte a császár bosszusan.

— Nem, felség, csak táviratozott, hogy nem jön.

Kossak meg van róla győződve, hogy ez az incidens okozta azt, hogy a császár *oly szigorú és oly nagy feltűnést kellett beszéde mondott a lengyelek ellen*. (Ugyanis Kossak is lengyel.) Ebben a beszédben a hivatalos közlés szerint így szólt a császár:

A lengyelek *tultengő önértéke terhére van a németeknek: kénytelen* vagyok fölhevíteni népemet nemzeti javainak megvédésére.

Kossak szerint azonban így nyilatkozott a császár:

A német rend lovagjai, felszólítalak benneteket a *lengyel szemtelenség és a szármata góg* ellen vivandó szent harcra.

A lengyelek óriás felháborodással fogadták a császár beszédét. Mivel a lapokban a marienburgi meghívottak között ott szerepelt Kossaknak a neve is, az egész lengyel sajtó hevesen támadta őt Kossak maga is annyira elkecsereedett a császárnak a beszéde miatt, hogy udvari festői állásáról lemondott és elköltözött Berlinből. A lengyel közvélemény azonban nem tudott neki megbocsájtani máig sem. Talán a most közzétett emlékiratok ismét visszaszerzik neki honfitársainak becsületét és szeretetét.

VIDÉK.

Kinevezés. Aradvármegye alispánja ma *Laboda Jánost* a radnai járás irodatisztjét kinevezte járási tűzrendészeti felügyelővé.

Románia — Oroszország érdekkörében.

— Meglepető fordulat. —

Távirati tudósítás.

Bukarest, január 22.

Politikai körökben elterjedt hír szerint Románia külső politikájában legközelebb nagy változás fog beállani. Beavatottak arról beszélnek, hogy a kormány körében ujabban *egészen komolyan foglalkoznak azzal az eszmével, hogy Románia lépjen ki Ausztria és Magyarország, illetően a hármasszövetség érdekköréből* és csatlakozzék a balkáni szövetség, helyesebben a hármasszövetség politikájához.

A román sajtóban és közvéleményben ujabban meglehetősen *rossz barátkedv* kezd kialakulni s ennek szószólói rámutatnak arra, hogy amíg Oroszország a benne bizó balkáni államoknak legmesszebbmenő segítségét nyújtotta s majdnem minden követelésüket diadalra vitte, *Románia egészen üres kézzel maradt és Bulgáriával szemben támasztott kívánságainak sem tudott még eddig érvényt szerezni*. Ugyanezek a politikusok kiemelik azt a körülményt is, hogy Oroszország ujabban nemcsak barátságosan közeledett Romániához, hanem a *leghatározottabban támogatta is a bolgár kompenzáció kérdésében és Bulgáriának eddig tanúsított engedékenysége is kizáróan arra a nyomásra vezethető vissza, amelyet az orosz kormány Szófiában ilyen irányban kifejtett*.

A román politikai körökben a leghatározottabban mondják, hogy *Joneszku Take* belügyminiszternek *Danev* bolgár delegátussal Londonban folytatott tárgyalása a többi között azt a célt is követte, hogy *Romániának a hármasszövetséghez való csatlakozását előkészítse*.

Hogy mi igaz ezekből a hírekből, ebben a pillanatban pontosan megállapítani nem lehet, de kétségtelen, hogy a román politikai vezeték mostani kedvéből és gondolkodásából itélve *valamilyen váratlan meglepetésnek lehetősége épenséggel nincs kizárva*. Lehet, hogy csak a román kormány ballon d'essai jét kell látnunk ezekben a tervezésekben, de — ismerve Oroszország erőszkos balkáni politikáját — könnyen lehetséges, hogy a balkáni államsoportok mostani eloszlásában csakugyan elkövetkezhetik valami váratlan eltolódás az orosz politika javára.

Nincs kamatláb leszállítás

(Az Osztrák Magyar Bank jelentése a betétekről.)

Távirati tudósítás.

Bécs, január 22.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma elfogadta a vezérigazgárnak a közgyűlés elé terjesztendő jelentését és tárgyalta továbbá Pranger vezérigazgár jelentését a *banküzlet fejlődéséről és a pénzügyviszonyokról*.

Ebből az utóbbi jelentésből kitűnik, hogy ez év első két hetében a bank leszámitolási tárcájában kétszázhatvennégy millió korona folyt vissza, még pedig a bécsi főintézetnél 40,5 millió, az osztrák fiókoknál 52,9, a budapesti főintézetnél 94,9 millió, a magyar fiókoknál 82,8 millió fizetődött vissza.

A lombardüzletben is jelentékeny visszafizetés történt az év első két hetében. A múlt év végével kimutatott 355 millió lombardállományból január első felében 120 milliót fizettek vissza. Ebből a bécsi főintézetre esik hetven millió, az osztrák fiókokra huszonegy millió, a budapesti főintézetre tizenhét millió, a magyar fiókokra nyolc millió. Ennek az üzletnek súlypontja ezidő szerint a fiókok körébe esik és pedig az osztrák fiókok lombardállománya az első két hétben 93,6

millió, a magyar fiókoké 758 millió. Ez arra mutat, hogy a vidéki pénzüzetekből kivett takarékbetétek még nem kerültek vissza olyan mértékben a bankokhoz, mint az kívánatos lenne.

Különbösen január harmadik hetében a visszafizetések ugyanolyan mértékben történtek, mint a múlt esztendőben. A múlt évben az eskompt és lombardüzletben 67 milliót fizettek vissza, ez évben talán valamivel többet, ami azért is kívánatos, mert az adóköteles bankjegyforgalom még mindig körülbelül 800 millió.

A nemzetközi pénzpiacra vonatkozólag megjegyzi a főtitár jelentése, hogy a külföldi piacon a pénzforgalomban egy csekély rosszabbodás tapasztalható és sehol sem mutatkozik javulás jele. Az Osztrák Magyar Bank sem foglalkozhatik az uralkodó viszonyok következtében ezidőszent a kamatláb leszállításának gondolatával.

A vezértitkár jelentését vita nélkül elfogadták.

HIREK.

Agyonlőtt áhercegnő.

— Kém és leánykereskedő. —

Távirati tudósítás.

Belgrád, január 22.

A *Strazsa* című lap jelenti, hogy néhány nappal ezelőtt Üszkűbben agyonlőtték egy osztrák-lengyel származású asszonyt, aki magát *Szosznovicka hercegnőnek* mondotta. Az állítólagos hercegnő kémkedés gyanúja miatt került a haditörvényszék elé, mely golyó általi halálra ítélte.

A hercegnő nyomban a háború kitörése után jött Belgrádba, ahol nagy ünneplésekben volt része. A szerb fővárosban lakó lengyelek közül többen jelentették a hatóságoknak már akkor, hogy ilyen nevű lengyel hercegnő nincsen s hogy az előkelő hölgy alighanem szélhámosnő. A külügyminisztériumban azonban bítek neki s az összes belgrádi lapok dicsőítő himnuszokat írtak róla, mikor annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a sebesültek ápolásának akarja magát szentelni. A kormány intézkedésére Üszkűbben, a tábori kórházban, mint ápolónőt alkalmazták. Az asszony gyakran utazott Belgrádba, ahol élénk összeköttetéseket tartott fenn a magyar-osztrák konzulátus egy *Krumniczky* nevű hivatalnokával.

Most, a halálos ítélet végrehajtása után, derült ki, hogy az asszony nem is hercegnő, hanem *Brotmann* a neve és leánykereskedő. A belgrádi konzulátus kinyomozta, hogy az agyonlőtt asszony egy nemzetközi leánykereskedő bandának volt az ügynöke, aki azért adta ki magát hercegnőnek, hogy a Balkánon előkelő összeköttetéseket szerezzen. Az ügyben *Krumniczky*, a belgrádi magyar-osztrák konzulátus tisztviselője a következő nyilatkozatot tette közre:

— Néhány héttel ezelőtt jelentették a belgrádi lapok, hogy a szerb hatóságoknál jelentkezett egy *Szosznovicka* nevű hercegnő s kérte, hogy betegápolóként alkalmazzák valamelyik kórházban. A kormány valóban el is helyezte Üszkűbben. Időközben kiderült, hogy az asszony nem volt hercegnő. *Brotmann* a neve s veszedelmes leánykereskedő, akit a konzulátus már évek óta figyel. Az asszonyt Üszkűbben hadbírótság elé állították, halálra ítélték s nyomban agyon is lőtték. Nekem semmi összeköttetésem sem volt vele.

Az ügyben — hír szerint — a bécsi külügyminisztérium is megindította a vizsgálatot.

— A párisi egyetem magyar tanszéke megszűnik. *Párisból* írják: *Kont Ignác* halálával elárult a Sorbonne magyar irodalomtörténeti tanszéke. Hosszu évtizedek küzdelme, a néhai *Kont Ignác* nagy buzgalma szerezte meg azt a kis dicsőséget, amelyet a Sorbonne magyar kurzusa jelentett irodalmunknak. Ez most teljesen

veszendőbe megy, mert a Sorbonne tanácsa legutóbbi ülésén elparentálva *Kont Ignác*ot és illetményeit bezűntetve úgy határozott, hogy egyelőre nem látja szükségét a tanszék betöltésének.

— **Hölgyek hosszú kalaptűvel.** *Bécsből* jelentik: *Bécs* város tegnapi közgyűlésén *Schwarz-Hiller dr.* városi képviselő interpellációt intézett a polgármesterhez szíránt, milyen eszközökkel védi meg a villamos kocsik közönségét olyan nőkkel szemben, kik védő nélkül viselik kalaptűjüket? *Weiskirchner dr.* polgármester az interpellációra a következő választ adta:

— Ez igen kényes história. (Derűtség.) A védő nélküli kalaptűk használatát a villamos kocsikban nemcsak az új óvintézkedési rendszabályok, hanem már egy 1912. július 16-án kiadott rendelet is tiltja. Ehhez a rendelethez szigorúan is ragaszkodtak, ami kiviláglik abból, hogy a múlt év utolsó négy hónapjában 747 hölgyet jelentettek fel azért, mert nem volt védő a kalaptűjükön. A kocsivezetőket az igazgatóság szigorú utasítására, már idáig is követelték a hölgyektől, hogy az ilyen kalaptűket vonják be, s hogy még nyomtatékosabban figyelmeztessék erre az utazó hölgyeket, most szigorúan megparancsolták a kocsivezetőknél, hogy ne engedjenek felszállni olyan hölgyet, kinek nincs védő a kalaptűjén. A közgyűlést ezt a választ megnyugvással vette tudomásul.

— **Bankár és hercegisasszony.** Egy berlini lap kipattantotta a hírt, hogy *Bleichröder János dr.*, az ismert német bankház főnökének fia, eljegyezte *Vilmos* szász weimari herceg leányát, *Zsófia* hercegnőt. A menyasszony családja meglehetősen zivataros multra tekinthet vissza. Maga *Vilmos* herceg heidelbergi diák korában összekapott tanáraival, mert azt követelte, hogy neki előre köszönjenek. A császár is beleszólt az ügybe, de a hercegnek el kellett hagynia az egyetemet. Hollandiába ment és később mint önkéntes harcolt a holland gyarmatokon. Feleségül vette *Ysemburg* hercegnőt és házasságából három gyermeke van. A legidősebb, *Hermann* herceg, botrányairól volt híres. Sok adósságot csinált és mikor Párisban élt, azt híresztelte, hogy feleségül veszi *Bonaparte Mária* hercegnőt. A hadseregből ki kellett lépnie adóssága miatt. Egy angol kardalostól vett feleségül, később elvált tőle és most *Ostheim gróf* név alatt él. Testvére, *Albert* herceg, jelenleg tiszt a vértéséknél. *Vilmos* herceg harmadik gyermeke, *Zsófia*, jelenleg 24 éves. Csinos leány, aki akkor ismerkedett meg *Bleichröder Jánossal*, amikor ez doktori szigorlatára készült Heidelbergben. A dúsgazdag *Bleichröder* yáran járt a hercegi családhoz és már karácsonykor meglelt volna az eljegyzés, ha *Vilmos* császár és a szász weimari nagyherceg beleegyeztek volna. A fiatal *Bleichröder* most diplomáciai pályára akar lépni; apja jó barátságban volt *Kiderlen Wächter* elhunyt államtitkárrel. A hercegnő nem akar lemondani rangjáról és arra kéri *Vilmos* császárt meg a weimari nagyherceget, hogy egyezzenek bele házasságába.

— **Rémeket látó csendőrség.** Rendkívül rejtélyes táviratot kapott ma az aradi rendőrség Össi biharmegyei községből. A távirat szerint tegnap feltűnt a községben egy elegáns megjelenésű, jól öltözködött úriember, ki az ottani parasztság közt fuvartost keresett, hogy elszállíttasson nyolcvan kilogramm dinamitot, melyet állítólag Aradon vásárolt. Az Össi csendőrség arra kéri az aradi rendőrséget, hogy fűrkéssze ki, hol és milyen célra vásároltak nagymennyiségű dinamitot? Az aradi rendőrség eljár a homályos ügyben és megállapított annyit, hogy Aradon az utóbbi napokban senki dinamitot nem vásárolt. Az Össi csendőrség rejtélyes táviratában mindazonáltal tovább folyik a nyomozás.

— **Házasság.** *Hoffmann Ferenc* a hó 18-án kötött házasságot özv. *Andrejkovits Jánosné* urnővel.

— **A kalucsni.** Valamit kellene csinálni az időjárás rakoncátlankodásainak megfékezésére. A királyi járásbírótság mellé egy időjárásbírótságot kellene felállítani, mert az mégsem járja, hogy reggel elindulsz s a lábtörés szakadatlan veszedelmei közt csuszszálsz a megfagyott havon, délelőtt pedig már szürke big sár szortyog a cipőd alatt. Tegnap még korcsolyát vitt a karján, ma pedig már kalucsniban büszkélkedik az igazi gavallér. Igen, a kalucsni... A téli olvadásban a nátha és a kalucsni a két legutálatosabb tényező. Oh, mennyit vessit bájából a pirinyó női láb, amely orosz lakban terpeszkedik. No és az urak? A kávéházba bejön az ur. Megáll s elkezd egy lábon ugrálni, fogasnak támaszkodik, nekipirul, káromkodik és leveti a kalucsnit, előbb az egyiket, aztán feldönti a fogast és leveti a másikat. Közben sáros lesz a keze s hallgatni kell, hogy mint szidják azok, akiknek kalapja elgurult a padozaton. No nem baj. A kalucsni lent van, jön a habos kávé s utána jönne a hazamenetel, de időközben a kalucsni a fogas alatt elcserezték. Egyik könnyen megy fel a cipőre, a másik sehogysem. Az ur megint ugrál, megint egy lábon táncol, megint feldönti a fogast, végül belenyugszik, hogy a cipője sarka nem fér bele a kalucsniba s elcsoszog, mintha papucs volna a lábán. Odakint a félkalucsni a visszaszerzés minden reménye nélkül beledagad a sárba s végül kalucsni oda, a gavallér mégis kénytelen megfoltoztatni a cipője talpát.

— **Egy urinő balesete.** *Békéscsabáról* jelentik: *Néhai Czédly József* őrnagy özvegyét súlyos baleset érte Békéscsabán. Egy kis kutyája volt, amely csaknem 15 éven keresztül teljesítette a házőrzői tisztelet. Az elmúlt csütörtökön, amikor a kutyát urnője meg akarta simogatni, az hirtelen feléje kapott és kezefejét megharapta. A gyenge karcolásra kezdetben nem sokat hederített Czédlyné, azonban amikor a kezefeje fájni kezdett, amikor az egész kézfej megdagadt, mégis orvoshoz fordult. A kézfej daganatát az orvos felvágta s ugyanakkor utasította a községi állatorvosokat is a hatóság útján, hogy a kutyát vizsgálják meg, nem volt-e veszettségben gyanús. Az állatorvosok lebunkórtatták s felboncolták a kutyát, amelynek gyomrában fenyőfa és szalma darabokat találtak, amelyek azt bizonyítják, hogy a kutya napok óta semmit sem evett, de máskülömben is a boncolás eredménye olyan, hogy a kutya veszettségben gyanús. A szerencsétlenül járt urinő vasárnap felutazott Budapestre, ahol felvételte magát a Pasteur intézetbe. Orvosi vélemény szerint, ha a kutya tényleg veszett volt, a beoltás nem nagy sikerrel járhat, mert a harapás után jó későn fogtak hozzá a kezeléshez, más részt pedig azért nem, mert a harapás helye rendkívül közel fekszik az ütőerekhez.

— **Felolvasás Aradon a török-bolgár háborúról.** Nagy az érdeklődés az iránt a rendkívül érdekesnek ígérkező szenzációs felolvasás iránt, melyet *Adorján Andor*, az ismert író és újságíró fog tartani a városháza nagytermében az Aradi Munkástelep Közművelődési egyesület meghívására a bolgár-török hátréren szerzett tapasztalatairól és impresszióiról. Az érdeklődést nagyon is megokolta teszi már magának a felolvasásnak tárgya is, mely most nagyban foglalkoztatja még a legnagyobb kedélyeket is aktuális voltánál fogva. Az e hó 26-án, vasárnap délután 4 órakor tartandó felolvasásra a jegyek már előre váltathatók: *Braun M.* férfiruha, *Kerpel Izsó*, *Lantos József* nődivat. *Maidt* és *Schredt* férfi divatruha és *Pichler Sándor* papírkereskedőnél.

— **Az elvált asszony.** *Budapestről* jelentik: *Klein Sarolta* Erzsébet körút 44. számú lakásában tegnap este magára lőtt *Dezséri Boleman* Zoltán mérnök felesége. Az alig huszonöt éves szép asszony válófélben van az urától. Tegnap este meglátogatta egy *Rodovics* nevű mérnök. A látogatás után pár perccel az urasszony mellének szegte revolverét. Könnyű sebével a Rókus kórházba szállították. Tettéknek okát nem akarja elárulni.

— A boldogtalan szerelem áldozata. Pécsről írják: Ma reggel az Eszékéről Villányra érkező vonaton egy 20 év körüli jól öltözött fiatalember garázdálkodni kezdett. Miután örült bemegyését keltette a szerencsétlen s a vasuti alkalmazottak sehogysem boldogultak vele, Villányon leszállították a vonatról s ott más alkalmas helyiség hiányában bezárták a község háza tanács-termébe. A fiatalember itt az egyik állványon elhelyezett hivatalos iratokat szétszórta s az összes ablakokat bezárta. Erre megkötözték és vonaton Pécsre hozták. Az itteni rendőrségnek a nála talált iratokból annyit sikerült megállapítani, hogy Vojnár Károlynak hívják s teacheni születésű erdőkerülő. Legutóbb a szlavóniai Illokon és Erdővégen állt alkalmazásban. A rendőrség előtt egyre azt hajtogatta, hogy boldogtalanul szerelmes és keresi a menyasszonyát. A tisztiorvos megállapította, hogy a szerencsétlennek nyilván a viszonzatlan szerelem következtében megzavarodott az elméje. Beszállították a pécsi elmegyógyintézetbe.

— Uj háromemeletes ház Aradon. Ortutay Lajos aradi földbirtokos, ma építési engedélyt kért a Deák Ferenc- és Fábán utca sarkán lévő Scherhag telkeken emelendő három emeletes házra.

— A megkötözött siket-néma leány. Bajusz András és Molnár János parasztlányok Apátfalván felháborító merényletet akartak elkövetni egy szerencsétlen, siketnéma leány, Fejes Viktor ellen. Megesték, amikor a siketnéma leány kijött az utcára, megragadták, egy padhoz kötözték és erkölcstelen merényletet akartak ellene elkövetni. A leány segélykiáltásaira azonban előtött az apa: Fejes János, a ki a két szerelemrabló lovagot elzavarta háza tájáról és megtette ellenük a feljelentést. Szombaton vont a felelősségre a szegedi törvényszék második büntetőtanácsa Bajusz és Molnár. Zárt ajtók mögött tárgyalták az ügyet. A siketnéma leány vallomását Tóth Péter, a szegedi siketnéma intézet egyik tanára tolmácsolta. A bíróság nyolc-nyolc napi fogházra ítélte a suhancokat. Ezek belenyudogtak az ítéletbe s nyomban meg is kezdték büntetésüket.

— Harc a vaddisznókkal. Debrecenből jelentik: A debreceni vadásztársulat a múlt évben vaddisznókat telepített a város guta erdejébe, ahol pedig debreceni gazdáknak kisebb-nagyobb birtokai vannak. A vaddisznók most a nagy hideg miatt az erdőből behuzódtak a tanyákra, ahol igen nagy károkat okoztak és a szelid háziseréket összemarták. A vaddisznó farka tegnap délután Bakóczy Gábor tanyájára látogatott el és nekirontott a béreseknak, akik valóságos harcot folytattak a feldühödött éhes állatokkal. Karókkal, botokkal és más szerszámokkal próbálták elűzni a vaddisznókat, de minden kísérlet sikertelen maradt. A vaddisznók egy majorost és hét kondásfiút véresre martak, úgy, hogy mindannyit kórházba kellett szállítani. Az erdei birtokosok elhatározták, hogy kérelmet intéznek Kovács polgármesterhez, hogy pusztítsa ki a közveszélyes állatokat az erdőből.

— Titokzatos öngyilkosság. Budapestről jelentik: Szombaton éjszaka a Matyas-utca 20. számú házban titokzatos öngyilkosság történt. Egy átbálozott éjszaka után Ilosvay György huszonhét éves joghallgató, Ilosvay Aladár szatmármegyei alispán fia Löherer Andor közgazdasági író lakásának létréső helyén fölakasztotta magát. A jogász mint szobaur lakott Löhereréknél, akiknek sejtelmük sincs róla, mi vihette a végzetes elhatározásra a fiatal embert. Ilosvay két levelet hagyott hátra. Az egyiket apjához intézte, s kinek bejelentette öngyilkosságát. Mire az apa Budapestre ért, a fia már vegrehabította tettét. Holttestét a bonctani intézetbe szállították s a boncolásnál agyhüvelyt állapítottak meg. Az ügyben a rendőrség nem indított nyomozást, csupán a mentők naplójában jegyezték fel a titokzatos öngyilkosságot.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 22 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Fodor Mihály vasuti napszámoknak Erzsébet nevű leánya. Berger Bernát nyomdászknak Ilona nevű leánya. Sz. Nagy Lajos fékezőnek Ilona nevű leánya. Bayer György építési vállalkozónak Katalin nevű leánya. Schrott István kereskedőnek István nevű fia. Meghalt: Kovács Józsefné 57 éves napszámosnő. Trummer Frigyesné 54 éves vendéglős neje. Halga Flóra 3 éves leány. Házasság nem fordult elő.

— Üzletfelosztás folytán az Üveg és Porcelán Versenyáruházban, Weitzer János-utca (15-postával szemben) mindennemű üveg, porcelán, lámpa, chinaezüst és terrakotta disztárgyak és használati cikkek eredeti gyári árban lesznek elárusítva. Képekterekben óriási választék legolcsóbb árban. Telefon 984. 388

— Házasulandók figyelmébe! Jeggyűrűk, pompás briliáns ékszerek és aranydrák egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. Waldmann I. ékszerszemes, Arad, Szabadság-ter 14. 601

— Leltár előtt mélyen leszállított árak női táskákban és más bőr és díszmű árúknak Hegedűs Gyula cégnél Arad, Andrassy tér 16. 211

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle főtájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-ter. 7031

— Fizetésektelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— Alarcok és farsangi juxcikkek Kerpelnél.

— Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk Fischer Mór üveg és lámpaárú cégnél mai hirdetésére.

— Legjobb hegedűhurok és töltőtollszárak Kerpel Izsónál kaphatók.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Kabátban és kabát nélkül.) Egy előkelő aradi ur nemrég felkeresett egy magyarországi állami tisztviselőt. Az előszobából beküldette névjegyet s két perc múlva a szolga már kinyitotta az ajtót.

Az előkelő urnak mindjárt az első pillanatban feltűnt valami: az állami tisztviselő ingujban fogadta. A dolog rendkívül bosszantotta, de mert az ügye halaszthatatlan volt, még is leült tárgyalni.

Mikor már jó előre haladtak a beszélgetésben, az előkelő ur, aki már tovább nem tudta magát türtöztetni, egy rántással levelet a kabátjából s nyugodt méltósággal mondotta:

— Igaza van! Itt tényleg nagy a meleg!

Egy perc múlva mind a ketten kabátban beszélgettek.

(Nagy változás.) Egy párisi lap az évszázados forduló alkalmával közli: mint irtak a francia lapok Napoleonról egy század előtt.

Napoleon 1814. április 11-én lemondott s Elba szigetére ment. De 1815-ben visszatért. 1815. február-márciusában így irt egyik lap:

Február 28: Az emberevő elhagyta barlangját.

Március 7: Az örökké éhes korzikai kikötött.

Március 9: A tigris Gap-ba érkezett.

Március 11: A szörnyeteg Grenoble mellett táborozik.

Március 16: A zsarnok bevonult Lyonba.

Március 17: A trónbitorló 60 mérföldnyire van a fővárostól.

Március 18: Bonaparte nagy léptekkel közeledik, de Párisig nem juthat el.

Március 19: Napoleon holnap bevonul a városba.

Március 20: A császár Fontainebleau-ba érkezett.

Március 21. Ő esászári és királyi felsége kő alattvalói közepette tegnap tartotta bevonulását a Tullerákba.

(Bátorság.) Férj és feleség vitatkoznak, veszekednek.

Azt mondja az asszony:

— Oh miért is nem mentem valami kiváló emberhez, aki hős, aki önfeláldozó, aki hős.

A férj szelid hangon válaszol:

— Ugy? És az, hogy el mertelek venni, nem azt mutatja e, hogy hős vagyok?

MULATSÁGOK.

(=) A katolikus kör második teadélutánja. Kedvesnek, minden ízében kedélyesnek ígérkezik az autonóm katolikus kör második teadélutánja, mely 26-án vasárnap délután 5 órakor fog lezajlani a „Központi Szálló” disztermében. A műsoron Farkas Mariska polgári iskolai énektanárnő Chopin és Liszt remekeivel szerepel. Fetter Irénke, Rubinstein, Noszeda és Jensen dalait énekei Weichhart Auróra tanárnő zongora kísérete mellett. Horváth Ilus egy bájos monologot fog prolog gyanánt előadni. Eckhart Ferenc, Karhanc Ferenc, Kell Rezső és Müttermüller József vonós négyese fogják a műsor művészi számainak teljessé tenni. Lesz azonkívül még két kedves kis bohózat, mely elevenességével, ötletességével derűs perceket fog szerezni a hallgatóságnak. A kedélyes délután bizonyára egyik legjobban sikerült mulatsága lesz az idei farsangnak.

(=) Farsangi estély. Az Aradi Nemzeti Színház műszaki személyzete február 2-án, vasárnap este a Fehér Kereszt szálló disztermében farsangi estélyt rendez a következő műsorról: 1. rész. 1. Dalok, énekei Huszár Károly. 2. Kuplák előadja Nógrádi Malvin. 3. Tomai Macs és Hajdutska László táncduettje. 4. Kuplák, énekei Szalai Dezsőke. 5. Rőndnek muszáj lenni. Bohózat előadják Gerbits Fülöp, Erős Albert, Mariakovics J., Mánicz Illés, Déván Ferenc, Gábor György és Ásványi Benő, a színház műszaki személyzetének tagjai. A második részben Balázs Bálint népdalokat, Kállai Jolán operarészleteket, Herold Ede kuzudalokat énekel, Nagy Etel költeményt szaval, Győző monologot ad elő, tréfás quartett énekel, végül a műszaki személyzet a Maródi vizit című jelenetet adja elő. Jegyek 3, 2, 1.60, 1 korona és 60 fillér árban Klein, Pichler, Bloch és Langyel testvérek üzletében kaphatók.

(=) A tanítóbal rendezősége a báli meghívókat szétküldte. Aki meghívót tévedésből nem kapott, de arra igényt tart, sziveskedne a báli irodához fordulni, mivel a meghívó belépésnél kivanatra előmutatandó. A báli iroda a Kazinczy-utcai iskola olvasótermében van. A tanítóbal rendezősége az idén is szép műsor összeállításával fogja a báli közönséget meglepni. Gondoskodik a tombola rendezéséről is, úgy, hogy aki február 1. farsang utolsó szombatján eljön a Fehér kereszt nagytermébe, egy kellemes farsangi mulatságban lesz része. Belépő jegyek az egyes iskoláknál és ifj. Klein Mórál kaphatók, 3 és 4 koronáért.

(=) Próbabál. Szathmáry Etelka táncintéző növendékei január 25-én, a Fehér Kereszt nagytermében diák kolonne próba-bált rendeznek. Kezdeté este 8 órakor, vége éjfél után. Család-jegy 5 korona, személyjegy 2 korona, karzatjegy 1 korona.

(=) Mulatság Mezőkovácsházán. A mezőkovácsházai izr. hitközség tagjai sorából alkult vigalmi bizottság által rendezett jótékony táncmulatság e hó 19-én zajlott le a helybéli é. kö. nyékbeli szép számú közönség részvételével. A kitűnően sikerült mulatság igen tekintélyes össze-



TUBERIN

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghülés az összes légzőszervek legközlönyösebb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezünk idejkorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhat. A meghülésből eredő köhögés, rekedtség, megbűlés, nehézlégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkezelések **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból.

Diana-ágyószertár, Budapest, Károly-körút 5. szám

get juttatott a jótékonycélnak, amennyiben a felülfizetések összege 513 korona volt.

Jelen voltak: *Asszonyok*: Dr. Sehl Györgyné, dr. Beczner Imréné, dr. Fenyves Iguácne (Csanád-apáca), Székely Áronné, Rozvány Györgyné, öz. Kádas Mihályné, Szegeiby Béláné, Kőszegi Mártonné, Grósz Józsefné (M. Bánhegyes), Réti Endréné, Rosenthal Iguácne, Rosenthal Sándorné, Rosenthal Albertné, Lőrinczi Iguácne (N. Bánhegyes), Pollák Fülöpné (M. Bánhegyes), Stern Vilmosné (M. Bánhegyes), Czinner Sasoné (N. Bánhegyes), Bácsi Béláné, Hittmann Jánosné, Forgács Jánosné stb. *Leányok*: Simay Ilona, Kállay Ella, Fenyves Rózsika, Szekeres Erzs, Lőrinczi Rella, Follák Ilonka, Czinner Margit, Selmeczy Ilonka, Margit és Kató, Stern Juliska, Hittmann Matild, Forgács Erzs, Karácsony Aranka stb.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mezőkovácsháza. A felülfizetések névsorát nem közöltük. Azt szíveskedjék a kiadóhivatalnak beküldeni és a közlési díjban megállapodni.

K. Utána jártunk a dolognak. Nincs semmi alapja.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Békeünnep a budapesti tőzsdén.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 22.

Egy bécsi nagy lap már tegnapi esti kiadásában nagy határozottsággal közölte, hogy Konstantinápolyban már megvan a hajlandóság, mondjuk a kenyszerűség a béke megkötésére, tehát meglesz a béke. A mai tőzsdén tehát békeünnepet rendeztek nálunk, sőt Bécsben is. A spekulánsok sietnek békét kötni, sőt még a dip omatakat is megelőzik. Jelenleg a börzén békére vannak diszponálva, még pedig azért, mert háborúra játszottak és beszre angazsáltak magukat és megbízóikat.

Hosszu hetekig tartó tüzetlenség után a mai előtőzsde igen változatos képet nyújtott. A lapok is közölték a konstantinápolyi hírt, a mely már tegnap este érkezett ide és a kávéházi magánforgalomban keresletet idézett elő. Megnyitáskor nagy ribillió volt, a spekulánsok fülsiketítő zaj közepette és nagy hévvel fogtak hozzá a bevásárláshoz. Eljárásukat az áruhiány és az a körülmeny nehezítette meg, hogy bécsi megbízások is voltak elintézendők, mert nálunk a megnyitás fél órával előbb lévén, ezt a bécsi cégek siettek fölhasználni. A pénzügyezeteink is fölhasználták passzív magatartásukkal és szinte részt vettek a bevásárlásban.

A forgalmasabb értékeink, nevezetesen a magyar hitel, a magyar bank, a közuti, a Rima, a Salgó, az Atlantika 8-10 koronával emelkedett, a többi forgalomba került értékért is a tegnapiánál jóval nagyobb árat szívesen fizettek. A kedvező hangulat zárlatig tartott, bár a legsürgősebb fődőzés után a forgalom kissé megcsappant.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 22

Készáru.

Kínálat, vételkérő mérsékelt, elkelt 15 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb áron.

Határidő.

	Déli árszám	3 órai árszám
Buza 1913. áprilisra	11 88 - 11 89	11 81 - 11 87
Buza 1913. októberre	12 22 - 12 23	12 19 - 12 20
Rozs 1. áprilisra	0 3 - 10 24	10 23 - 10 24
Rozs 1913. októberre	9 80 - 9 81	9 76 - 9 77
Tengeri 1913. májusra	7 79 - 7 80	7 75 - 7 76
Zab 1. áprilisra	10 85 - 10 88	10 97 - 10 98
Zab 1913. októberre	9 69 - 9 10	9 03 - 9 04

Az árak 50 fillérenként számítva

Budapesti értéktőzsde (jan. 22)

Magyar hitel	813 50
Osztrák hitel	623 75
4% koronajáradék	84 60
Osztr. nagy-államvasuti	712 -
Jelzálogbank	434 -
Lezármolóbank	518 50
Hazai Bank	284 -
Magyar Bank	567 -
Keresk. Bank	3735 -
Rima nurányi	717 50
Salgótarjáni	762 -
Közuti Vasút	689 -
Városi Villamos	370 75

Bécsi értéktőzsde (jan. 22)

Osztrák hitel	622 -
Magyar hitel	811 -
Osztrák magyar államv.	708 -
Déli vasút	109 -

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzéke. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben) 913. Jan. 21. Buza 75 kilogrammos 20.85 - 20.95, 78 kilogrammos 20.95 - 21.05, 77 kilogrammos 21.15 - 21.25, 78 kilogrammos 21.25 - 21.35. Rozs (prima) 18.40 - 18.50 (közép) 18.20 - 18.30. Arpa (verfőző) 20.25 - 20.55. (takaróány) 18.40 - 18.60. Zab (prima) 20.40 - 20.50. közép 19.40 - 9.60. Tengeri régl. (magyar) 19.25 - 19.25 új 11.00 - 11.20, (román) régi 19.25 - 9.25, új 10.30 - 10.50. Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.60 - 5.70, (rózsás) 5.30 - 5.40.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1913 január hó 23 én

C. Bérlet.

C. Bérlet.

A farkas.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc. Rendező: Beregi Sándor dr.

SZEMÉLYEK:

Kelemen dr.	Dell Lajos	Micike	Nogrady M.
Vilma	Novák Irén	A titkár	Herold H.
Szabó Gy.	dr. Beregi S.	Janika	Eröss Béla
Asszony	Benkóné	Szobaleány	Hampel I.
Miklál	Hajoutska L.	Egy lakáj	Olasz Lajos.
Zágon	Győző Alfréd	Italos	Utasi Béla.

NYILTTÉR.*



Rheuma
Köszvény, derékfájás (izomcsuz) Ischias. Kérem? Figyeljen!

Ha Ön esetleg akár régóta, vagy rövid ideje szenved, úgy kérem, használja fel azt az alkalmat, amelyet most nyitok Önnek és írjon nekem. Kész vagyok Önnek ingyen és bérmentve valami újat küldeni, ami Önnek igen kellemes meglepetést fog okozni. Ön talán már sok pénzt adott ki különböző szerzekért, de ugyebár, legfeljebb csak átmeneti javulást ért el. Határozottan biztosíthatom, hogy nekem birtokomban van az az igazi szer, amely a rheuma, köszvény (pod gra, chrisagra) stb. okozóit testéből kiűzi. Ez a szer olyan betegségek ellen is jó, amelyeket a húgysav jelenléte okoz a testben, mint szívbaj, tünetel, banulás, izzadámvok, gyomorhajok stb. Napról-napra valóságos elárasztanak köszönő és dicséző levelekkel az én feleim, akik évek óta szenvedtek és nem tudtak allandó javuláshoz jutni min addig, amíg hozzám nem fordultak.

Győződjék meg Ön maga is állításaim valódiságáról: Nem kerül nagy fáradságra, csak egy levelezőlapot írjon. Erre én küldök Önnek egy értékes könyvet és egy kitűnő ható szer-t teljesen ingyen. Tegye kísérletet! Ha nem írhat azonnal, úgy legalább őrizze meg ezt a hirdtetést. Ez talán egyszer meg az életét mentheti meg! **Ingyen!**

GICHTOSINT-BRUNNEN-KONTOR H. m. b. H.
Berlin S. O. 33. Abt. 714. 9269

Egy 2 középiskolát végzett 14 éves

ügyes fiú
nyomdász-tanulónak felvétetik.

Nyomtatványok

izléses és esinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

102—1912. tkvi szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék te-lekkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy Kürtös község volt Marci-bányi-féle urbéres zsellérel közös tulajdonát képezett közös legelő egyénekenkénti felosztása folytán a telekkönyvek egy részére az 1869. évi 2579. számú szabályrendelet-hez képest átalakították s egyide-jűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. t.-c. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rende-lik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kap-csolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmun-kálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1913. évi március hó 3-ik (három) napján délután 8 órakor fog kezdődni.

Előtt fog meghívottnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson szemé-lyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevé-teleiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek vég-leges átalakítása után a téves át-hízetésből eredhető kifogásokat jó-hiszemű harmadik szem y-k irá-nyában többé nem érvény sithetik;

2. mindazok, akik a tele-jegyző-könyvekben előforduló bejegyzé-sekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, a telekkönyvi ha-tóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg, és az elő-terjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák be;

3. mindazok, akik valamely in-gatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkal-mas okirataik nincsenek, az át-írásra az 1886. XXIX. t.-c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5, 6, 7. §§-ai és 9 §-ai értelmében szük-séges adatokat megismerezni ipar-kodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruhá-zás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvá-nítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvez-ményétől is elesnek: és végre

4. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonat-kozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg beje-gyezve, ugyszintén az ily bejegy-zésekkel terhelt ingatlanok tulaj-donosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentes-ség kedvezményétől elesnek.

Aradon, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1912. évi január hó 7-én.

Dr. Riedl s. k.
kir. tvszéki jegyző.

610

Egy 2 középiskolát végzett, 14 évet betöltött ügyes fiu

nyomdász-tanulónak

felvétetik.



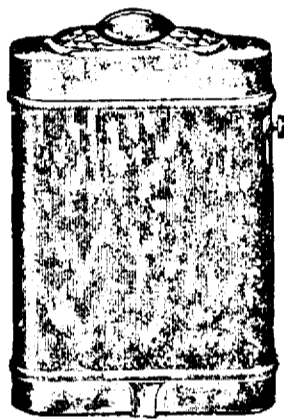
Képviselve Aradon
SZEMZŐ ÁRMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

Villanyos zseblámpa

mindig friss
töltéssel.

Villany-
berendezé-
sek, villany-
szállások.

Dynamó
gépek, vil-
lanymotorok
előszón
kaphatók



Kalmár Józsefnél
Arad, Salacz-utca 2. sz. 1681

Legolcsóbb és legjobb cipő be-
szerzési forrás Aradon, Boros
Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szíves figyel-
mébe ajánlom saját készítményű
kész

férfi-, női- és gyermek-cipő
raktáromat, hol állandóan dus vá-
lasztékot tartok mindennemű leg-
divatosabb és legtartósabb cipők-
ből legolcsóbb árakban. Megrende-
lések gyorsan és pontosan elké-
szíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,
uri- és női cipész.

Alkalmi vétel
és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
agnagyobb óra- és ékszer-raktár

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész

Neitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmaga-
rabb árban megvételnek vagy
más tárgyakra átcsereztetnek.
Telefon 438. Telefon 438.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azo-
kat a legolcsóbb árakon hozom forgalomba. 1/4 kilós
Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 1.50 fillér,
Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform,
gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform,
Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns,
Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat,
Bardeleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot,
Dr. Eisenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket,
Drürsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-
tig batistot, Sineket fából és fémről. Varró selymeket,
Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban,
szájhőmérőket, Uebe-féle gyártmányok 1.40, 1.60 2
korona 2.50. Pravaz fecskendőkkel teljesen üvegből (ste-
rilizálhatók) ugyszintén cautschukból és fémről 2.40, és
3 korona, Pravaz fecskendőtűket Leoni huzalokat stb.
Teljesen felszerelt másfél liter ürtartalmu Irrigateuröket
2.50 fillér, duplán emairozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket
(női havi kötők) 90 fillér, Tricot szövetből 3 korona. Betéte-
ket tucatonként 1.80 fillér. Kitűnően felszerelt mentő-
szekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek,
legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására.
— Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitűnő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomorszába-
lyozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kiskéreg: 1

1844

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja.
Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ára egy tégelynek I kor., Ibolya hölgyper I kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszertárban ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
boznak 60 fillér és a **Tussinál thea**
á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél
fogva bárki **legszívesebben veszi be.**

15797—1912. a. h. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az
1913. évre elkészített póttőke-
kamat adó kivétési lajstrom f.
évi január hó 23-tól a város adó-
hivatalánál 8 napi közszemlére
van kitéve.

Erről az adóköteleseket azzal
értesítjük, hogy netáni felszólalá-
sukat és pedig:

a) azon adózók, kik az illető
kivétési lajstromban tárgyalt adó-
nemmel már a múlt évben voltak
megróva, a lajstrom kitételének
napját.

b) azon adózók, kik a kivétési
lajstromban megállapított adóval
a kivétel évében első ízben rovat-
nak meg, adótartozásukat az adó-
könyvecskébe történt bejegyzését
követő 15 nap alatt a városi adó-
hivatalnál előterjeszhetik.

Arad, 1913. évi január hó 21-én.

A városi adóhivatal.



Tanulólanysok
nyomdánkban
telvétetnek.



AZ

ARADI KÖZLÖNY Nagy Képes Naptárát

az Aradi Közlöny minden új előfizetője

— ha legalább 1/4 évre előfizet —

ajándéku! kapja.

27111—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása és
azokon a szabad közlekedés aka-
dályainak elhárítása tárgyában
alkotott 12757—408—1884. számú
szabályrendelet 4. §-a alapján
meghagyom a ház és telektulaj-
donosoknak, vagy ezen ingatla-
nok gondozásával megbízottak-
nak, hogy házuk és telkük előtt
elvonuló gyalogjárdát állandóan
tisztán tartassák, arról a havat le-
esés után azonnal leseperjék s ha
a járdák sikosak, azt homok, fű-
részpör vagy hamuval azonnal
beszórják, mert ellenkező esetben
a munkálatok költségükre hiva-
talból lesznek foganatosítva, ezen-
kívül a rendőri büntető s ha ne-
tán a járda nem takarítása vagy
fel nem szórása következtében
valakit baleset érne, a btkv.
319. §-a alapján is eljárás lesz a
mulasztó ellen indítva.

Arad, 1912. évi december hó
18-án.

Green,
h. főkapitány.

Pathefonok

és Pathe-lamezek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben.

Hatóságilag engedélyezett kiárusítás.

Jankovics György

divatáru
üzletében

ARAD, Forray-utca 2. szám.

Függöny, ágyterítők, női ruhakelme, vászon, chifon és asztalneműek,
kész női és férfi fehérneműek, zsebkendők.



50 százalékos árengedmény



Csipke, szalag, ruhadíszek és ernyőknél.

101

Jankovics György divatáruüzlet Arad, Forray-utca 2. szám.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Ijja hölgy

diszkrét barátságát keresem, kit havonta szerényen támogatnék. Leveleket „Baráti jobb” jellegre főposta restante. 644

Szép,

anyagi gondoktól független, kellemes otthonnal rendelkező, édes szerelemre vágyó asszonyka ismeretséget keresi — hasonló vágygal: egy intelligens, szimpatikus, szolid, magas, barna fiatal ember. Levelet sürgősen „Meggondoltam 27” jelleggel a főpostára kérek. 647

ÜZLETEK.

Egy szatócsüzlet

azonnal eladó Karolina-u. 1. szám alatt, a Ferenc téri polgári iskola mellett. Ugyanott üzletberendezés is eladó. 455

Dombiratos községben

40 éve fenálló, kitűnő forgalmu fűszer-, rőfös- és rövidáru-kereskedés, korlátlan italmérés és trafikál, házzal vagy annélkül haláleset miatt azonnal eladó. Bővebbet Koch és Hajós cégnél Medgyesyháza. 619

Helyben

egy jóforgalmu Temetkezési vállalat betegség folytán kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban 685

ALKALMAZÁST KERES.

Mérlegképes könyvelő

azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 617

Egy rőfös parasztüzletben vagy más ehhez hasonló állást keres könyvelésben jártas, magyar, német, román és tót nyelvet perfekt beszélő egyén. Cim a kiadóhivatalban. 642

Felső és lehérmennő varrónő házakhoz ajánkozik és házon kívül is vállal. Schnur Anna, Damjanich-utca 14. sz. 648

Társalkodónőnek

ajánkozik intelligens, szolid leány, esetleg bonnenak helyben, vagy vidékre. Cim a kiadóban. 648

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek bejárónőt

február 1-re. Dr. Tamasdán Livius, Szent László-utca 1. szám. 649

Azonnali belépésre

keresek gépész-kovácsot legénynyel, ki a ló vasalást szakszerűen érti, ajánlatokat fizetési igények megjelölésével kér Barkassy Kálmán, Borosbeses. 629

Kereskedelmi

gyakorlattal bíró gép- és gyorsírásban jártas kisasszony, esetleg fiatalember alkalmazást nyer helyben nagy vállalatnál. Ajánlatok „Pontos és gyors” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 608

LAKÁST KERESNEK.

3 szobás

modern lakás, fürdőszobával április 15-ére kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 621

KIADÓ LAKÁS.

Külön bejárata

csöndes, tiszta földszintes csinosan butorozott utcai szoba Kölysey-utca 9/a szám alatt 1-ére kiadó.

Batthyány-utca

12. számú házban 6 szobás uri lakás fürdőszobával május 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 554

Modern

4 szobás lakás azonnal kiadó. Bővebbet: Telefon 896. sz. alatt. 566

Eötvös-utca 17. sz.

I. em. újonnan átalakított négy szobás utcai lakás kiadó. 806

Egy 4 szobás nagy lakás

minden mellékhelyiséggel március 1-re kiadó Ferenc-tér 6. 650

Két szobás

csinos utcai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Családtalan bérlőnek havi 20 koronáért. Arad, Demeter-utca 111/a. 855

Kiadó lakás

folyó évi május 1-től 3 és 4 szobás lakás, hozzátartozó helyiségekkel, és azonnal egy alkalmas műhely, raktár vagy istálló helyiségek padlás és fél udvarral együtt Lovarda-utca 1. 477

VÉTEL ÉS ELADÁS.

40 cm. vaskazetta,

kis vaskályha, teljes konyhaberendezés és mosóeszközök elköltözés miatt jutányos áron eladók. Cim a kiadóban. 621

Egy cimbalom

teljesen jó állapotban eladó. Bővebbet a délelőtti órákban Andrassy-tér 3. sz. I. em. 29. ajtó. 618

Eladó takarmány.

Nagymennyiségű búzaszalma törek, polyva, árpaszalma, lucerna, gyepszéná, tengeriszár és takarmányrépa, valamint 400 mm. buza, 800 mm. tengeri, 80 mm. rozsa és különféle gazdasági eszközök eladók tornyai birtokomon. Értekezni lehet Lovarda-utca 1. vagy tornyai (Csanád megye) postahivatalnál. 478

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utólérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 1-20, Földes Kelemenél Arad. 1-24

INGATLAN.

Csernovits Péter-utca

20. számú ház elköltözés miatt azonnal eladó. 694

KÜLÖNFÉLE.

Intelligens urinőnél

csinosan butorozott szoba 1—2 fiatal ember részére, esetleg teljes ellátással azonnal kiadó. Forray-utca, gróf Hunyadi-palota 20. sz., földszint balra. 616

Kiadó azonnalra is,

egy 16 méter hosszú és 5 $\frac{1}{2}$ méter széles padolt száraz pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek. Cim a kiadóba. 620

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog hogy, a legelőkelőbb uriházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiát, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likőrök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Karácsonyról

visszamaradt ajándéktárgyak, diszlelőpapírok, képeslap-albumok, fadiszta- és festésre és égetésre, imakönyvek, mesés- és ifjúsági-könyvek, képek, falnaptárak stb. mélyen leszállított áron kaphatók. Krausz Paulin színházépület. Jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik. 5441

India fogecseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 808. szám. 5811

1 koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkere fest. A szin állandó felismerhetetlen lemosható. Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon 1224

Taxameteros

Bér-autók

Telefonszám
810

1881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Aki rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti Kárpáti-féle **opohajtót**, mely a legkitűnőbb fájdalom-mérséklő gyomororvosító házi szer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utastással 40 fillér 12 üveg franco K 4-80. Kapható kiskároly a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszerész
ARAD, BOBOS BÉNY-UTCA.

Görög katolikusok! Kik az Aradon felállítandó magyar fiókegyházat

óhajtják és majdan a hoz kívánnak tartozni, felkéretnek január hó végéig személyes vagy írásbeli jelentkezésre Zima Tibor titkárnál, (iparkamara Apponyi-ut 11) vagy Paris Lajos papjelöltinél, Fábiansz. utca 6a. szám alatt. ::

Nem jelentkezés egyértelmű a román piébániához mindvégig való tartozás szándékának kifejtésével. 641

104—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Az ország egyes fontosabb piacain a kertészeti termények árak között oly különbözőzetek mutatkoznak, amelyek a szállítási távolságokkal és egyéb természetes árképző tényezőkkel nem indokolhatóak. A m. kir. földművelésügyi miniszter 126470. XI. 1. számú rendelete szerint ezen visszasságokon olyképen kíván segíteni, hogy ezek közül az egyének közül, akik a kertészet ügyei iránt melegebb érdeket édeszt tanúsítanak a piaci hírszolgálat terén megfelelő szervezetet óhajt létesíteni. Felhívom tehát a nagyközönség azon lelkes és a közügyek érdekében szolgálatra mindig kész tagjait, kik ezen hírszolgálatot előmozdítani óhajtanak, hogy azt nevük és lakhelyük pontos megjelölése mellett hivatalomnál folyó évi január hó 30-ig jelentsek be.

Arad, 1918. évi január hó 18.
Green,
h. főkapitány.

Hivataliszolga,

ki egyben pénzbeszedő, óvadékkal felvétetik. Cim a kiadóban.